

wroclaw.pl

Poznaj Raciworka

Nowy krasnal symbolizuje odwagę i determinację wszystkich, którzy walczyli o ocalenie Wrocławia przed powodzią.

str. 15

ISSN: 2719-7948

BEZPŁATNY BIULETYN INFORMACYJNY URZĘDU MIEJSKIEGO WROCŁAWIA

NR 15 (225), 16-23.04.2025

WYDRUKOWANO NA PAPIERZE EKOLOGICZNYM

str. 10-11

Świętujemy w (s)pokoju

BARTOSZ MOKRZYCKI

Bezpieczny Wrocław – rusza nowy program

Miejskie służby wspólnymi ćwiczeniami z ewakuacji DPS-u przy ul. Rędziańskiej zainauguowały nowy program szkoleń dla mieszkańców.

str. 3

Linia 149 zostanie, 110 – bez zmian!

Mieszkańcy Jagodna podczas spotkania z urzędnikami nie chcieli zmian tras tych dwóch linii. Udało się wypracować rozwiązanie.

str. 6

Zobacz aż 160 pamiątek z Titanica

Słynny wycieczkowiec zatonął nocą z 14 na 15.04. Po latach z wraku wyłowiono wiele przedmiotów. Zobaczymy je na wystawie w Hali IASE.

str. 18

BĄDŹ NA BIEŻĄCO. ZAWSZE AKTUALNE INFORMACJE NA WWW.WROCLAW.PL

Drogie Wrocławianki, Drodzy Wrocławianie,

Wielkanoc to szczególny czas w roku – pełen światła, wzruszeń i nadziei. Dlatego właśnie teraz chcę Wam podziękować, że razem tworzymy Wrocław – miasto otwarte, serdeczne, odważne.

Z całego serca życzę Wam spokojnych, pięknych świąt. Niech roztoczą ciepło w domach, uśmiech na twarzach i siłę w sercach. Niech ten czas będzie okazją, by zatrzymać się na chwilę, spojrzeć z wdzięcznością na to, co mamy, i z wiarą w przyszłość.

Życzę Wam, aby te święta – niezależnie od tego, jak je spędzacie – były pełne dobra, które rodzi się w zwykłych, codziennych chwilach: w rozmowie przy stole, w spacerze po parku, w serdecznym spojrzeniu drugiego człowieka.

Wesołego Alleluja!

Janusz Sutk

POGODA

CZW. 17.04

28°C

PT. 18.04

24°C

SOB. 19.04

21°C

ND. 20.04

23°C

PN. 21.04

22°C

WT. 22.04

20°C

ŚR. 23.04

19°C

KARTKA Z KALENDARZA

KWIECIEŃ

SATREVOOLUTION

17 kwietnia 2019

na **Międzynarodową Stację Kosmiczną** wystrzelono pierwsze w historii polskie nanosatellity Światowid i KRAKsat, zaprojektowane i skonstruowane przez wrocławskich inżynierów z firmy SatRevolution (SatRev S.A.).

WIKIPEDIA

20 kwietnia 1776

w Wrocławiu zmarł **Friedrich Bernhard Werner** – narysował setki rycin ukazujących śląskie miasta i zabytki. Jego pięciotomowa Topographia Silesiae do dziś jest bezcennym źródłem historycznym.

WIKIPEDIA

20 kwietnia 1970

urodził się **Adam Wójcik** – legendarny koszykarz Śląska Wrocław. Ośmiokrotny mistrz Polski, wielokrotny reprezentant kraju. 20.04.2022 miasto nadało jego imię jednemu z tramwajów MPK Wrocław.

TOMASZ HOŁOD

21 kwietnia 2022

zajezdnię tramwajową Popowice przy ul. Legnickiej wpisano na Dolnośląski Szlak Zabytków Techniki. Można obejrzeć w niej ponad 30 zabytkowych tramwajów i autobusów. Najstarszy wagon jest z 1893 roku.

WIKIPEDIA

23 kwietnia 2016

Wrocław został na rok **Światową Stolicą Książki UNESCO**. Obchodom towarzyszyło szereg wydarzeń promujących czytelnictwo. A w kamienicy Pod Żłotym Słońcem (Rynek 6) otwarto także Muzeum Pana Tadeusza.

Ewakuacja DPS! Spokojnie, to ćwiczenia

W piątek 11 kwietnia przed godz. 10 na ulicy Rędzińskiej pojawiło się kilka zastępów straży pożarnej, radiowozy policyjne, strażnicy miejscy, druhowie OSP, żołnierze WOT i przedstawiciele CZK. Na szczęście, to tylko ćwiczenia i inauguracja programu Bezpieczny Wrocław.

I Nadia Szagdaj

Podczas zintegrowanych ćwiczeń służb ewakuowano mieszkańców i personel Miejskiego Centrum Usług Socjalnych. Mieszkańcy okolic Domu Pomocy Społecznej przy Rędzińskiej mogli się poczuć zaniepokojeni, ale miasto zapewnia: ćwiczenia zostały przeprowadzone właśnie dla zwiększenia bezpieczeństwa wrocławian.

Edukacja mieszkańców

Bezpieczny Wrocław to program skierowany do mieszkańców. Wrocław jako pierwsze miasto w Polsce wprowadza tak szeroko zakrojoną akcję edukacyjną.

– Budowanie trwałej odporności społeczeństwa na kryzysy wymaga przede wszystkim edukacji i szkoleń. Inwestując w wiedzę obywateli i współpracując z instytucjami bezpieczeństwa, tworzymy skuteczny system reakcji na wyzwania. Wspólne programy edukacyjne rozwijają umiejętności i budują zaufanie do służb, co pozwala lepiej przygotować się na sytuacje kryzysowe – mówi Renata Granowska, wiceprezydent Wrocławia.

Program ma nauczyć mieszkańców radzenia sobie w trudnych sytuacjach – podczas powodzi, suszy, pożaru czy zadymienia, a także w sytuacjach skrajnie wymagających, jak kryzysy militar-

Ewakuacja mieszkańców DPS przy ul. Rędzińskiej w ramach ćwiczeń służb i programu Bezpieczny Wrocław

ne czy społeczne. Miasto planuje szkolenia – na osiedlach, w szkołach, domach seniora lub CAL-ach. Dowiemy się na nich m.in., jak opatrywać rany, udzielać pierwszej pomocy, poznamy wyposażenie plecaka ewakuacyjnego, aby samodzielnie przygotować go w domu, a także dowiemy się, co powinno znaleźć się w apteczce – zarówno domowej, jak i podróźnej.

W czerwcu miasto planuje piknik pod nazwą „Bezpieczny Wrocław”,

podczas którego mieszkańcy będą mogli uczestniczyć w warsztatach pierwszej pomocy, dowiedzą się, czym jest łańcuch przeżycia i jak korzystać z defibrylatorów AED.

Pomoc służb

Odrębnym zestawem tematów będą informacje na temat obrony i zabezpieczenia cywilnego, które będą prowadzone przez służby mundurowe zaangażowane w akcję. Program przewiduje także wprowa-

dzenie defibrylatorów w miejscach publicznych. Już wkrótce znajdą się one w Paczkomatach. Miasto stworzy też aplikację mobilną „Pierwszy ratownik”, która będzie powiadamiać ratowników i przeszkolone osoby, będące w okolicy zdarzenia, o potrzebie udzielenia pierwszej pomocy. Portal wroclaw.pl przygotowuje również specjalny numer biuletynu do zachowania.

➤ Więcej na: www.wro.news/bezpieczny-wroclaw

Szkolenia w strefie biznesowej WPT

Strefia Informacji Biznesowej Wrocławskiego Parku Technologicznego zaprasza na bezpłatne spotkania stacjonarne i online dla każdego wrocławianina. Najbliższe:

- 16.04. – NCBR – możliwości dofinansowania projektów B+R – konsultacje online
- 23.04 – Sięgnij po grant z Horyzont Europa w 2025 – obszary konkursów w kłastrze 4 – Digital, Industry and Space webinar branżowy.

Szczegóły znajdziesz na www.technologypark.pl/strefainformacjibiznesowej.

Jak dyżurują radni?

Spotkania z radnymi miejskimi odbywają się w godz. 15–16.30 w Sukiennicach 9 (pok. 204 i 205) w środy i czwartki. Najbliższe dyżury mają: wiceprzewodnicząca RMW **Dorota Pędziwiatr** 17.04 oraz radni **Robert Leszczyński** i **Ewa Wrońska** 23.04. Pełna lista dyżurów radnych w 2025 roku na: www.wro.news/dyzury-radnych.

 Oddaj krew, jeśli możesz

Regionalne Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa apeluje o oddawanie krwi. Pilnie poszukiwane są wszystkie grupy. Do centrum przy ul. Czerwonego Krzyża 5/9 można zgłosić się w pon., śr. i czw. w godz. 7–17.30, we wt. i pt. od 7 do 13.30 i w sob. w godz. 7.30–12. Akcje wyjazdowe w najbliższych dniach we Wrocławiu organizowane są: 16.04 w godz. 9–13 przy Zespole Szkół Ekonomiczno-Ogólnokształcących, ul. Drukarska 50; 17.04 w godz. 9–13 przy Stadionie Wrocław, al. Śląska 1; 22.04 w godz. 8–13 przy Akademii Wojsk Lądowych, ul. Czajkowskiego 109; 24.04 w godz. 9–13 przy Starostwie Powiatowym, ul. Kościuszki 131.

Na rowerze dziesięć razy dookoła świata

Laureatka I miejsca o pseudonimie Martucha (4 139 pkt, 906 km)

Blisko 60 tys. rowerowych podróży wykonali uczestnicy 6. edycji kampanii W Kółko Kręcę. W marcu aż 1475 osób docierało do szkoły, na uczelnię, do pracy rowerem, zbierając punkty.

I Redakcja

14 kwietnia – podczas podsumowania kampanii – poznaliśmy najbardziej rowerowego studenta, ucznia, seniora (kryjących się pod nickami), a także firmy czy uczelnie, które w rywalizacji grupowej zdobyły najwięcej punktów.

– Akcja z edycji na edycję cieszy się coraz większą popularnością. Tylko w marcu uczestnicy pokonali łącznie ponad 400 tys. km – to tak, jakby 10 razy przejechali

wokół Ziemi. Ale nie o liczbę kilometrów chodzi, a o zachęcenie wrocławian do tego, aby rower wykorzystywali jako codzienny środek transportu – tłumaczy Ewa Macała z Biura Zrównoważonej Mobilności UMW, koordynatorka rywalizacji.

W rywalizacji za regularne przejazdy przyznawane są punkty, które następnie można wymienić na nagrody. W tej edycji uczestnicy walczyli o ponad 2500 nagród ufundowanych przez miasto Wrocław oraz Partnerów.

Jakość i lokalność wprost na restauracyjny stół

Ekologiczne, wytwarzane według tradycyjnych receptur, ale i bardzo na czasie – właśnie takie produkty lokalne zaprezentowano 14 kwietnia w hotelu Novotel Centrum. Producenci i dostawcy żywności z Dolnego Śląska spotkali się tam z restauratorami w ramach III edycji wydarzenia „Od pola na wrocławski stół”.

I Beata Turska

Celem projektu „Od pola na wrocławski stół” jest ułatwienie regionalnym wytwórcom z Dolnego Śląska nawiązania bezpośrednich kontaktów z wrocławskimi restauratorami oraz przedsiębiorcami branży gastronomicznej. To także promocja wysokiej jakości ekologicznych produktów regionalnych, które mogą wzbogacić ofertę wrocławskich restauracji.

Korzystają wszyscy

– Takie spotkania to doskonała okazja, aby producenci i restauratorzy wzajemnie się poznali, zbadali swój potencjał i wymienili się kontaktami – mówi Katarzyna Szymczak-Pomianowska, dyrektorka Departamentu Strategii i Zrównoważonego Rozwoju Urzędu Miejskiego Wrocławia. – Podczas poprzednich edycji to bardzo dobrze zafunkcjonowało, a skoro format się sprawdził, kontynuujemy go i rozwijamy.

Korzystają na tym wszyscy: producenci – bo mają okazję zaprezentować swoje wyroby, restauratorzy – bo dowiadują się, gdzie kupić zdrowe, ekologiczne produkty, wrocławianie i tury-

ści – bo mogą się cieszyć lokalnymi specjałami, Wrocław – bo takie lokalne specjały to magnes przyciągający turystów, wreszcie planeta – bo skrócenie łańcucha dostaw oznacza mniejszy ślad węglowy.

Od miodu po ryby

Swoje najlepsze wyroby zaprezentowało ok. 20 dolnośląskich producentów. Oto niektórzy z nich:

- kwasy chlebowe niepasteryzowane
- sery Łomnickie
- ekologiczne produkty z aronii
- miody (akacjowy, lipowy, wielokwiatowy, rzepakowy, leśny, gryczany, wrzosowy i wiele innych)
- ekologiczne warzywa
- kapusta kiszona, zakwasy
- cydrys z jabłek starych odmian
- soki, syropy, dżemy, octy, maceraty
- kraftowe piwa
- pieczywo na zakwasie żytnim
- karp, jesiotr, szczupak, sum i lin.

pieczywo na zakwasie

Edukacja, festiwale, konferencje

Wydarzenie „Od pola na wrocławski stół” zorganizowała na zlecenie Gminy Wrocław Fundacja Promocji Turystyki Kongresowej Convention Bureau – Wrocław. Partnerem wydarzenia jest Stowarzysze-

nie Aglomeracji Wrocławskiej. – Dzisiejsze spotkanie to jeden z elementów szerszych działań związanych z rozwijaniem wrocławskiej gastronomii – mówi Katarzyna Szymczak-Pomianowska. – Organizujemy też festiwale kulinarne, działa Akademia Gastro, dzięki której międzynarodowi eksperci podnoszą kompetencje naszych restaura-

torów, w maju czeka nas duża konferencja Made for Restaurant, na której spotka się kilkuset restauratorów, a po wakacjach międzynarodowe jury oceni, jak nasi restauratorzy wykorzystują lokalne produkty w kreowanym przez siebie menu. Lokalne produkty były prezentowane także podczas Jarmarku Bożonarodzeniowego.

Lokalni producenci i restauratorzy spotkali się w hotelu Novotel 14.04

MAREK KSIĘŻAREK

Pobawmy się razem: sport to uniwersalny język

Na Świdnickiej można zobaczyć tandemy trenerskie programu

Nic tak nie zbliża, jak wspólne uprawianie sportu. Właśnie tym kierowali się pomysłodawcy projektu „Let's Play Together”, który ma sprawić, że polskie i ukraińskie dzieci zechcą spędzać ze sobą czas. Na ul. Świdnickiej na wystawie poznamy trenerów prowadzących zajęcia.

I Katarzyna Wiązowska

„Let's Play Together” to projekt, który ma sprawić, że mieszkające we Wrocławiu polskie i ukraińskie dzieci będą chętniej spędzały ze sobą czas, w dodatku aktywnie. Na początku marca w całym mieście ruszyły zajęcia dla najmłodszych, w czasie których mogą razem pograć w piłkę nożną, koszykówkę, siatkówkę, a nawet potańczyć.

Jak opowiada Jakub Kalinowski, prezes Fundacji V4Sport, która zajmuje się realizacją projektu, wszystko zaczęło się od tego, że ponad 3 lata temu był ze swoim 9-letnim synem na boisku i brakowało im kogoś do gry w pił-

kę nożną. Wtedy zauważyli obok grupkę ukraińskich dzieci. Jego syn zapytał go wtedy, jak powiedzieć po angielsku „zagrajmy razem”, bo wydawało mu się, że w tym języku najlepiej się porozumieć. Odpowiedział mu wówczas: „Let's play together”. Okazało się, że chłopcy z Ukrainy dołączyli do gry i wszyscy się świetnie bawili.

Organizatorzy akcji zaczęli się baczniej przyglądać, jak wygląda aktywność najmłodszych na podwórkach i zauważyli, że często dzieci polskie i ukraińskie bawią się osobno. Tymczasem wspólna aktywność fizyczna jest doskonałym sposobem, żeby ich zintegrować.

W ramach projektu „Let's Play Together” w 11 lokalizacjach na terenie Wrocławia odbędzie się łącznie ponad 1000 sesji sportowych. Potrwają one do grudnia. Już w ciągu pierwszego miesiąca odbyło się 107 spotkań dla dzieci polskich i ukraińskich. Prowadzą je trenerzy, którzy byli do tego przygotowywani na specjalnym obozie. W zgrupowaniu wzięła też udział grupa 40 młodych osób o różnych korzeniach z wrocławskich szkół, aby mogli być pomocnikami trenerów i zostać młodzieżowymi liderami w lokalnych społecznościach. W skład każdego tandemu trenerów wchodzi zarówno osoba z Ukrainy, jak i z Polski, aby wszystkie dzieci czuły się dobrze.

MAREK KSIĘŻAREK

Młodzież planuje miasto i konsultuje strategię

Za ćwierć wieku to właśnie pokolenie dzisiejszych uczniów przejmie stery w mieście. Nie ma przesady w stwierdzeniu, że Strategia Wrocław 2050 to dokument tworzony przede wszystkim z myślą o nich. Dlatego 10 kwietnia podczas Kongresu Młodzieży Wrocławia odbyły się jej konsultacje z młodzieżą.

I Maciej Wołodko

Młodzi wrocławianie duży nacisk kładą na sprawy związane z bezpieczeństwem, to najczęściej wymieniana podczas spotkania kwestia. – Ja myślę, że na temat bezpieczeństwa to chcielibyśmy więcej konkretów. Chodzi mi szczególnie o bezpieczeństwo kobiet we Wrocławiu. Chciałabym, żeby następne pokolenie, na przykład moja przyszła córka, czuły się tu bezpiecznie. Żeby to było miejsce, gdzie chłopcy są wychowywani w taki sposób, że kobiety czują się obok nich dobrze. A kobiety, żeby były wychowywane tak, żeby się mężczyźni nie bały – mówiła jedna z uczennic.

Dzisiejszych uczniów interesują także sprawy mieszkaniowe. A konkretniej, czy ograniczenia wysokości budynków zawarte w Strategii nie zablokują możliwości budowania tanich mieszkań. – Myślę, że każdy z nas wie, jak wygląda blok z wielkiej płyty. To budownictwo społeczne, masowe,

przyda nam się do roku 2050 – zauważył inny z uczniów.

Nie zabrakło także głosów na temat integracji kulturowej z obcokrajowcami. – Ja bym chciał powiedzieć o takiej ważnej rzeczy, a mianowicie, o obcokrajowcach we Wrocławiu. Teraz jest ich prawie 20 proc. Ale jest problem, na

przykład liceów – jest tylko kilka takich, które mają klasy przygotowawcze. (...) I trochę za mało jest programów integracyjnych. Chodzi nie tylko o to, żeby adaptować obcokrajowców do polskiego życia i kultury, ale żeby także Polacy wiedzieli coś o innych kulturach. Żeby integracja była dwustronna – przekonywał jeden z młodych ludzi.

Poza uwagami wypowiedzianymi na głos, młodzi mieszkańcy wypełnili także elektroniczną ankietę, a na wielkiej mapie Wrocławia zawieszali kartki z postulatami. Znalazły się na nich m.in. zieleń, schrony na wypadek wojny, stabilny rynek pracy czy tramwaj na Muchobór Wielki.

Ważny głos młodych

– Od 2022 roku kilkakrotnie zapraszaliśmy już młodzież na różne warsztaty konsultacyjne – te przygotowane specjalnie dla nich, ale także do uczestnictwa w spotkaniach w zróżnicowanych wiekowo i dziedzinowo grupach. Były warsztaty poświęcone foresightom strategicznym, temu, jak sztuczna inteligencja wpłynie na nasze życie, jak budować dobrą przestrzeń czy takie, na których omawialiśmy wspólnie cele strategiczne czy wskazywaliśmy wartości istotne dla Wrocławia. Młodzi mówili, które chcieliby widzieć w strategii. To dla nas ważny etap konsultacji, bo pokazuje, jak młodzież ocenia

projekt dokumentu, na jakie zapisy zwraca uwagę i jakich zmian oczekuje – mówi Agnieszka Grabarczyk z Biura Strategii Miasta.

Wypowiedz się i ty

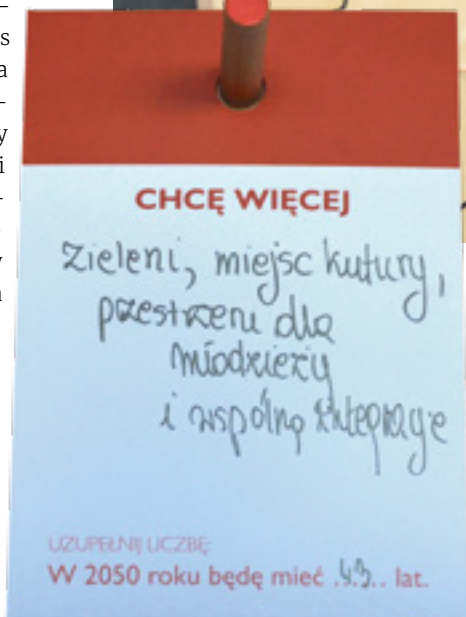
Konsultacje społeczne trwają do 22.04. W dalszej kolejności założenia Strategii 2050 opiniować będą instytucje, a następnie nad dokumentem pochyli się radni. Uwagi do projektu Strategii Rozwoju Wrocławia „Wrocław 2050” można zgłosić na formularzu, podając stronę i rozdział dokumentu (jest dostępny w PDF), a także krótkie uzasadnienie.

➤ **Szczegóły na stronie:**
www.wro.news/form-s

TOMASZ HOŁUD (2)

Młodzież podczas konsultacji na kongresie tworzyła swoją mapę potrzeb dla przyszłego Wrocławia

Inicjatywy z Wrocławia wyróżnione na URBACT

Mikrogranty, Farma Miejska oraz Czasoprzestrzeń zostały wyróżnione jako „Dobre Praktyki” podczas URBACT City Festival 2025. To europejskie wydarzenie organizowane we Wrocławiu, na którym przedstawiciele miast dzielą się swoją wiedzą i poznają nowe trendy w kształtowaniu społeczności oraz organizacji nowoczesnych metropolii.

I Bartosz Chocholowski

Festiwal URBACT 2025 odbywał się we wrocławskiej Hali Stulecia oraz Wrocławskim Centrum Kongresowym w dn. 8-10.04.

Podczas pierwszego dnia URBACT City Festival 2025 zaprezentowanych i nagrodzonych zostało 116 „Dobrych Praktyk”. Wśród wrocławskich

działań specjalną odznaką wyróżniono:

- Mikrogranty
- Farmę Miejską
- Czasoprzestrzeń.

– To zaszczyt otrzymać miano „Dobrej Praktyki” URBACT-u i zostać wyróżnionym wśród tak wielu świetnych europejskich projektów – mówiła Małgorza-

ta Brykarz, dyrektorka Wydziału Klimatu i Energii Urzędu Miejskiego we Wrocławiu.

– Mikrogranty powstały jako sposób na uspołecznienie kultury i oddanie mieszkańcom sprawczości. Można śmiało powiedzieć, że nie ma takiego miejsca we Wrocławiu, które przez te lata nie zostało objęte działaniami tego programu – tłumaczyła na-

tomiast Dominika Kawalerowicz, dyrektorka Wrocławskiego Instytutu Kultury.

Robert Drogoś, prezes Stowarzyszenia Tratwa, które w dawnej zajezdni tramwajowej Dąbie prowadzi Czasoprzestrzeń, dodawał: – Czasoprzestrzeń ma bardzo duży potencjał. Organizujemy wiele spotkań, wspieramy biznes, młodych artystów oraz integru-

jemy lokalną społeczność, która chce działać na rzecz wrocławian. – Jesteśmy także miejscem, które wykorzystywane jest w trudnych dla miasta sytuacjach, takich jak: epidemia COVID-19, pomoc mieszkańcom Ukrainy czy powódź. To miejsce, z którego Wrocław i my jesteśmy bardzo dumni. Cieszymy się, że nasze wspólne działania prezentowane są na tak ważnym wydarzeniu.

Linia 149 zostaje, 110 – bez zmian trasy

Linia 110 pojedzie do Galerii Dominikańskiej i tam zakończy przejazd, linia 149 pozostanie bez zmian – to najważniejsze punkty uwzględnione na prośbę mieszkańców przy organizowaniu nowej siatki połączeń. Dodatkowo linia 148 połączy Leśnicę z Jagodnem. Zyskają też mieszkańcy innych osiedli.

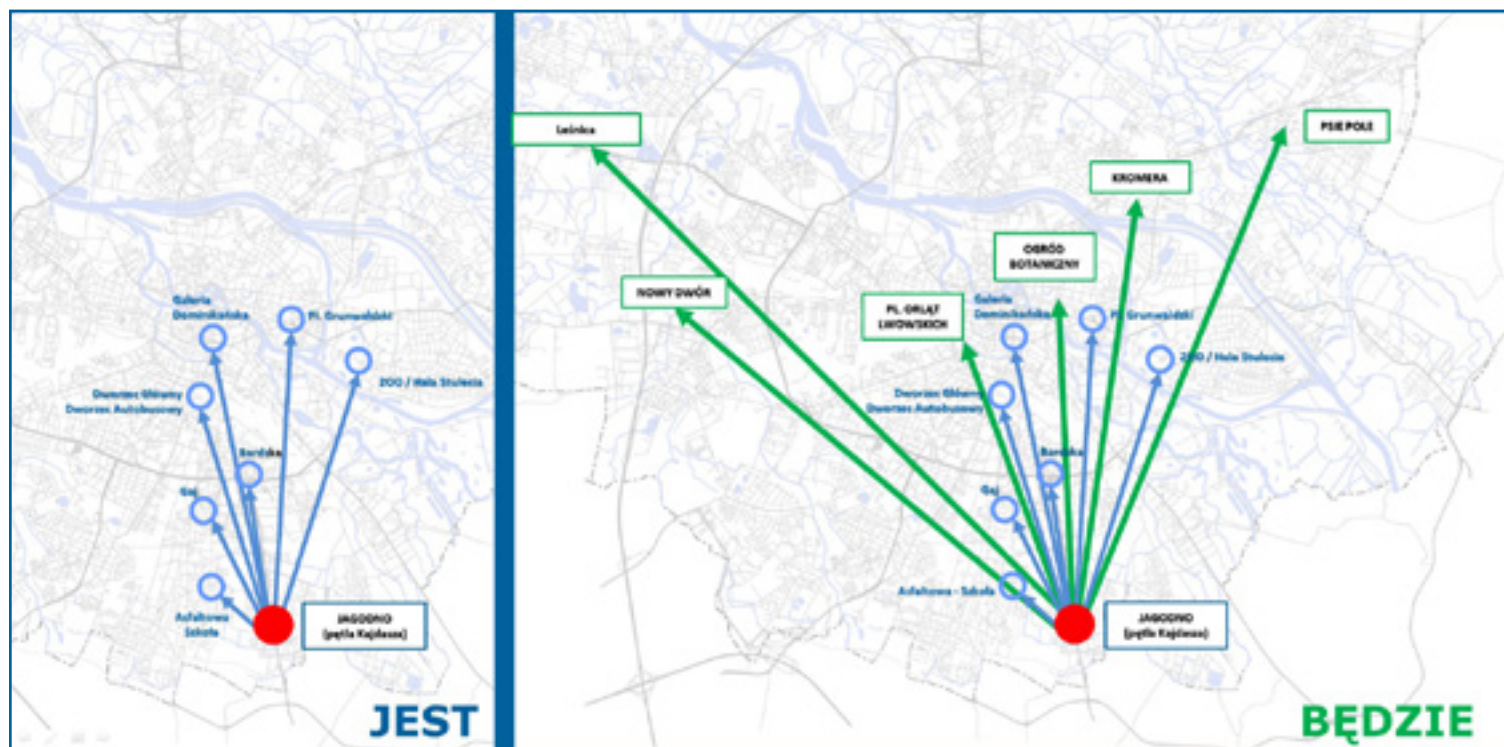

Bartosz Chochołowski

W poniedziałek 5 maja we Wrocławiu – w związku z otwarciem wydzielonego korytarza dla autobusów na Jagodno – uruchomiona zostanie nowa siatka połączeń. Jagodno zyska bezpośrednie połączenia autobusowe z ważnymi punktami w mieście, a mieszkańcy na kluczowych przystankach będą mieli autobus co 3 min.

Spotkanie i 250 opinii

4 kwietnia przedstawiciele UMW i MPK spotkali się z mieszkańcami w szkole przy ul. Asfaltowej. Opowiedzieli im o planowanych zmianach autobusowych po otwarciu TAT na Jagodno. Następnie, do 10 kwietnia, Urząd zbierał mejlowe opinie do przedstawionych propozycji.

– Otrzymaliśmy około 250 opinii od mieszkańców i kilka od rad osiedli. W odpowiedzi na te uwagi sprawdziliśmy w terenie, czy propozycje da się wprowadzić. Następnie skorygowaliśmy – za głosem pasażerów – te elementy, które możliwe były do korekty, pozostawiając najważniejsze założenia i uwzględniając techniczne i organizacyjne uwarunkowania, tzn. szerokości ulic, pojemność pętli czy dostępność taboru i obsługujących go pracowników MPK – informuje Monika Kozłowska-Święconek, dyrektor Biura Zrównoważonej Mobilności UMW.

Co w nowej siatce połączeń

W nowej siatce połączeń Jagodno zyska bezpośrednie połączenia autobusowe z ważnymi punktami w mieście, a mieszkańcy na kluczowych przystankach będą mieli autobus co 2,5–3 min. Mieszkańcy Wojszyc i Ołtaszyna zyskają dodatkowy punkt docelowy na placu Dominikańskim, a mieszkańcy Psiego Pola, Nowego Dworu, Złotnik i Leśnicy – bezpośrednie połączenia z Jagodnem i południowymi osiedlami.

Linia 110 pozostanie na obecnej trasie Rondo Iwiny – Galeria Dominikańska – zgodnie z oczekiwaniami mieszkańców Jagodna i Iwiny. Będzie obsługiwana taborem przegubowym z częstotliwością co 15 min. **Linia 149,**

którą pierwotnie planowaliśmy połączyć ze 110, pozostawimy bez zmian. Nadal będzie kursowała pomiędzy Kuźnikami a pl. Grunwaldzkim z obecną częstotliwością co 30 min – informuje dyrektor Kozłowska-Święconek.

Dla zapewnienia bezpośredniego połączenia Jagodna z zachodnią częścią miasta **linia 148**, która teraz łączy Leśnicę z Dworcem PKP, zostanie przedłużona z dworca do pętli Jagodno. Po przedłużeniu będzie obsługiwać dworzec od strony ul. Suchej i dalej, podobnie jak linia N, pojedzie wydzielonym korytarzem dla komunikacji zbiorowej.

Linia N, zgodnie z pierwotnym założeniem, zostanie przedłużona z dworca do pętli Jagodno. To zapewni mieszkańcom Jagodna bezpośrednie połączenie z centrum, Kromera i Psim Polem, a mieszkańcom Psiego Pola połączenie z centrum i dalej z Jagodnem.

Praktycznie na całej przedłużonej trasie autobus pojedzie wydzielonym korytarzem przez ulice: Suchą, Hurską i część Bardzkiej. A niedługo całą ulicą Bardzką – w marcu Wrocławskie Inwestycje wybrały wykonawcę przebudowy odcinka od Armii Krajowej do Pięknej, w pobliżu kościoła Ducha Świętego. Zbuduje on w miejscu torowiska trasę autobusową –

– tramwajową, co usprawni funkcjonowanie komunikacji miejskiej. N pojedzie z częstotliwością co 15 min z porannym wzmocnieniem – co 7,5 min.

Linie 112 i 113 – zgodnie z pierwotnym założeniem – zostaną wydłużone od Dworca Głównego do Galerii Dominikańskiej. To korzystna zmiana dla Wojszyc i Ołtaszyna, bo z pewnością dodatkowe połączenie z węzłem przesiadkowym w centrum miasta.

Linia 145 swój bieg zakończy na przystanku Vivaldiego, zamiast na Rondo Iwiny. – Korekta taka jest niezbędna z punktu widzenia bezpieczeństwa ruchu drogowego. Wynika z tego, że obecna zatoka postojowa dla autobusów przed rondem Iwiny przystosowana jest do „krótkich” autobusów. Natomiast linia 145 obsługiwana jest autobusami przegubowymi, które przy kumulacji nie mieszczą się w zatoce i blokują przejazd innych pojazdów na Buforowej. – Potrzeba zwiększenia przestrzeni na postój autobusów będzie uwzględniona w projekcie Buforowej, dla którego trwa przetarg – wyjaśnia Monika Kozłowska-Święconek. Częstotliwość 145 pozostanie taka jak obecnie.

Linia 310 zostanie wydłużona do ronda Iwiny. Jest

to możliwe w sytuacji, w której 145 zmieniło swoje miejsce odstawcze na Vivaldiego. – Autobus 310 obsługiwany jest „krótkimi” autobusami, nie ma więc kłopotów z kumulacją w zatoce. Przedłużona 310 da większą dostępność dla dzieci w dojeździe do szkoły przy Asfaltowej – tłumaczy dyrektorka BZM. Częstotliwość pozostanie taka jak obecnie. Przedłużenie 310 w kierunku ul. Zwycięskiej planowane jest wraz z otwarciem nowej szkoły na Zwycięskiej – po rozbudowie pętli autobusowej.

Linia 133 skorzysta z wydzielonej trasy autobusowo-tramwajowej na ul. Bardzkiej w kierunku centrum – tak jak obecnie. Możliwość wprowadzenia 133 na buspas już w rejonie Konduktorskiej zostanie uwzględniona w zlecanym projekcie Buforowej.

Nowe nazwy przystanków

Przystanki na Jagodnie zmienią swoje nazwy zgodnie z rekomendacją Rady Osiedla. Przystanek „Kajdasza” otrzyma nazwę „Jagodno (P+R)”, przystanek „Jagodzińska” – „Kopycińskiego”, „Lutosławskiego” na „Maszkowskiego”. Nazwa przystanku „Malinowskiego” zostanie zmieniona na „Lutosławskiego” w późniejszym terminie.

Korzyści ze zmian

Jagodno utrzyma istniejące połączenia – z pl. Grunwaldzkim, zoo, Galerią Dominikańską, Dworcem Głównym oraz szkołą na Asfaltowej – i zyska nowe bezpośrednie połączenia autobusowe z ważnymi punktami w mieście:

- placem Dominikańskim – dzięki N i 110 jak obecnie
- dworcem PKP – dzięki N, 148 i 110 jak obecnie
- placem Orłąt Lwowskich i Dworcem Świebodzkim – dzięki 148
- Wrocławskim Parkiem Przemysłowym i Nowym Dworem – dzięki 148
- z Urzędem Wojewódzkim i ogrodem botanicznym – dzięki N
- z Kromera i Psim Polem – dzięki N.

Wszystkie autobusy będą zatrzymywały się na nowej pętli Jagodno, co zapewni wygodny i bezpieczny wybór odpowiedniej linii autobusowej. Zyskają też kierowcy – bo po uruchomieniu jezdni busowej zmieniona zostanie obecna organizacja ruchu – wyznaczony na jezdni buspas zostanie zlikwidowany.

➤ **Szczegółowy przebieg tras na www.wroclaw.pl/komunikacja**

Te ciekawe kamienice przeznaczone są do remontu

Na Przedmieściu Oławskim i Nadodrze pięknie wiele budynków. ZZK wkrótce ogłosi przetargi, które wyłonią wykonawców rewitalizacji kolejnych trzech kamienic.

I Nadia Szagdaj

Budynki przy ul. Jagiellończyka 40a, Łowieckiej 9 i Dworcowej 10 zmieniają szatę. Mają charakter zabytkowy, zarządza nimi Zarząd Zasobu Komunalnego. Miasto wkrótce ogłosi przetargi na remonty tych obiektów.

Łowiecka 9

Do remontu przeznaczona jest stojąca na rogu ul. Łowieckiej i Biskupa Tomasza Pierwszego kamienica. To 115-letni budynek, w którym niegdyś mieścił się sklep z przyborami do pisania. Zdobne szczyty, balkony, detale architektoniczne

ZZK

Te trzy kamienice przy ul. Dworcowej 10 (z lewej), Jagiellończyka 40a i (niżej) Łowieckiej 9 już wkrótce będą mieć odnowione elewacje

będą odrestaurowane, a elewacja odnowiona. Ten w 100 procentach komunalny dom wkrótce zyska nowe odcienie: od dołu – ciemnej czekolady, wyżej beżu i bieli. W kamienicy jest 26 mieszkań i jeden lokal użytkowy. Projekt wykona pracownia AKT.

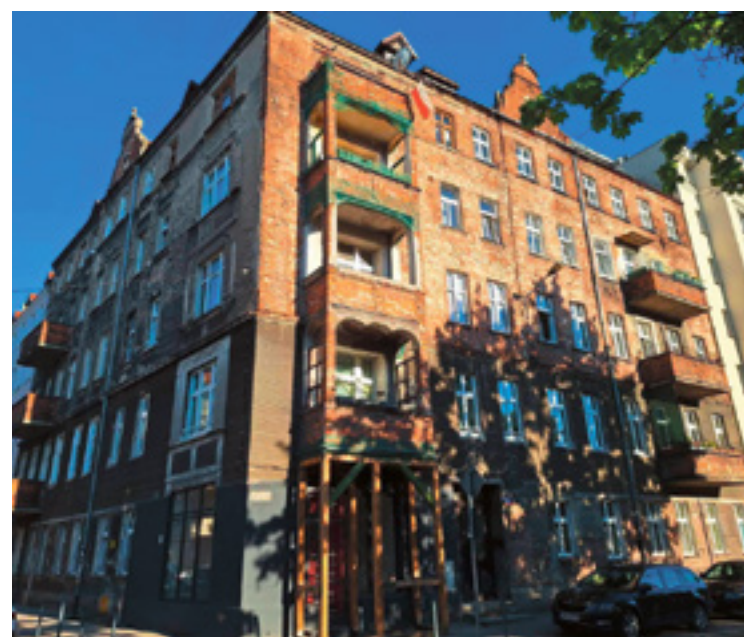
Dworcowa 10

Budynek przy Dworcowej 10, w którym niegdyś działała restauracja, liczy sobie 145 lat. Wkrótce przejdzie metamorfozę. Projekt także leży po stronie pracowni AKT. Kamienica należy w 100 procentach do Gminy Wrocław. Zostaną tu odnowione elewacja i zdobienia, de-

tale architektoniczne zyskają kolor kości słoniowej, a elewacja odcienie beżu, od jasnych do ciemnych. W budynku jest 15 mieszkań i dwa lokale użytkowe.

Jagiellończyka 40a

To budynek we wnętrzu podwórzowym. W 125-letniej kamienicy (w 100 procentach należącej do gminy) jest 8 lokali mieszkalnych. ZZK planuje tu położyć nowe tynki i odnowić ozdobne opaski okienne. – Tynki będą tu beżowe, a opaski okienne, parapety, gzymsy – koloru naturalnej cegły – informuje ZZK. Projekt wykona pracownia ArteA.

TRZY KAMIENICE W LICZBACH

3
ponadstuletnie
budynki
49
mieszkań

Odnowią relikty bastionu na Wzgórzu Polskim

Zapowiada się remont na zboczu Wzgórza Polskiego. Do renowacji przeznaczone są relikty po – pochodzącym z XVI wieku – Bastionie Ceglarskim, które znajdują się przy ul. Purkyniego – między Akademią Sztuk Pięknych a Muzeum Narodowym we Wrocławiu. Co zostanie tam zrobione jeszcze w 2025 roku?

I Błażej Organisty

Biuro Prasowe Urzędu Miejskiego Wrocławia poinformowało, że w przygotowaniu jest inwestycja dotycząca renowacji pozostałości po Bastionie Ceglarskim. Zadaniem ma zająć się Zarząd Zieleni Miejskiej we Wrocławiu, który jeszcze w kwietniu rozpisze przetarg na remont tarasu artyleryjskiego.

– To najbardziej wyeksponowany i dostępny element bastionu, a równocześnie najbardziej zniszczony. Ceka na wykonanie izolacji i wymianę nawierzchni, odbudowę trzech stanowisk artyleryjskich i wykonanie drenażu wód opadowych – informuje Biuro Prasowe UMW.

WIZUALIZACJA ZIM

Bastion Ceglarski wzniesiono w 1585 roku na miejscu bramy Ceglarskiej. Tak ma wyglądać po renowacji

Gotowe są też projekty na pozostałe części dawnej fortyfikacji.

Z dawnego bastionu zachowały się odsłonięte części, takie jak: portal, fragmenty murów i części działobitni. Pod ziemią są odcinki kazamat. W 1807 roku usunięto urządzenia militarne oraz zasypało część kazamat. W efekcie bastion został przekształcony na wzgórze widokowe (podobnie stało się z Bastionem Sakwowym). Zbudowany w 1585 roku Ceglarski przetrwał do rozbiórki w 1807 roku prawie bez zmian. W 1972 roku przeprowadzono częściową konserwację pozostałości po nim, a w latach 80. XX wieku rozpoczęto prace renowacyjne, których nie dokończono.

Stuletni Pan Roman znów poprowadził tramwaj

Co można wymyślić na prezent z okazji setnych urodzin taty, który przez 40 lat pracował w MPK, a połowę tego czasu był motorniczym? Oczywiście przejażdżkę tramwajem! I tak pan Roman Krocak, w dniu swoich setnych urodzin, prowadził tramwaj Konstal 105, najstarszy z tramwajów eksploatowanych przez MPK.

I Bartosz Chochołowski

Swego czasu popularnością cieszyła się książka Jonasa Jonassona „Stulatak, który wyskoczył przez okno i zniknął”. Opowiada o perypetiach żwawego seniora. Na zajezdni Ołbin byliśmy świadkami wyczynu stulatka, który wskoczył do tramwaju i odjechał. Niezbyt daleko, bo to odpowiedzialny człowiek. Jest doświadczonym motorniczym, ale zdaje sobie sprawę, że jazda po mieście już nie jest dla niego.

Stary Konstal dla stulatka jest trochę za nowoczesny

– Poniemieckie tramwaje były całkiem inne – stwierdził, wsiadając za stery Konstala 105 (to te dwuwagonikowe, z czasów PRL-u). – Nie było przycisków, sterowało się dwoma pokrętkami, a nie nogami. To zupełnie co innego.

Pan Roman w kabinie motorniczego, a w wagonie my i część rodziny stulatka. A nie jest ona mała. Ma pięcioro dzieci, 11 wnucząt i 19 prawnucząt. Nie wszyscy mogli przyjść, ale grono i tak było liczne. Dokąd jedziemy? – Na Psie Pole – poczucie humoru pana Romana nie

opuściło. Ruszamy. Okazuje się, że motorniczy wraz z setnymi urodzinami wigoru nie stracił. Jeździ dynamicznie, ale hamuje płynnie, bez szarpnięć. Pan Roman przewiózł nas po terenie zajezdni Ołbin. Zatrzymał tramwaj przed szlabanem.

– niesamowite uczucie. Przypomniały się młode lata – powiedział, wysiadając z kabiny motorniczego. Jeszcze zanim ją opuścił, wchodziły do niego wnuki, aby podzwonić tramwajowym dzwonkiem. Na koniec dziadek uczył wnuki przestawiać zwrotnice. Wciąż jest silny.

– Jeszcze sam kopie ogródek. Kiedyś się pieszo wypuścił do kościoła odległego o dwa kilometry – opowiada jego syn, pan Marian. – Tata zawsze miał dużo siły. Gdy był na emeryturze, pomagał mi w prowadzeniu gospodarstwa ogrodniczego. Ja miałem 40 lat, on 67 i był silniejszy ode mnie. A gdy pracował w MPK, to wychodził o 4 rano, a wracał o 23. Gdy trzeba było, dwie zmiany ciągnął. Bywało, że pracował po 300 godzin w miesiącu. Dziś nikt z nas by tego nie wytrzymał. Czasy były ciężkie, ale on dawał radę.

Roman Krocak w dniu swoich setnych urodzin poprowadził tramwaj Konstal 105 w zajezdni Ołbin – towarzyszyła mu prawie cała rodzina

MPK dziękuje za 40 lat pracy

Na pomysł tak niezwykle go urodzinowego prezentu wpadła najmłodsza córka pana Romana – Magdalena. Zwróciła się do MPK z prośbą o możliwość zrobienia takiej niespodzianki tacie. Urodziny w zajezdni nie stanowią stałej oferty MPK, ale szefostwo spółki nie mogło odmówić stulatkowi, który całe swoje zawodowe życie poświęcił komunikacji miejskiej. Oprócz tramwaju, były prezenty, kwiaty i tort. Jednym z upominków był fragment szyny tramwajowej. – To mi się bardzo przyda – podziękował z uśmiechem pan Roman.

– Mam również dla pana kartę motorniczego, taką, jaką dziś wypełniają pracownicy. Będzie mógł pan porównać ją z tymi, które pan wypełniał przez kilkadziesiąt lat – wręczył prezes MPK Witold Woźny, składając życzenia. Na powitanie pana Romana w zajezdni rozbrzmiało gromkie „200 lat, 200 lat”.

➤ Więcej o stuletnim jubileuszu: www.wro.news/stulatak-mpk

Sukces konstruktorów z PWr na zawodach w USA

Ekipa Akademickiego Klubu Lotniczego Politechniki Wrocławskiej

Młodzi konstruktorzy z Akademickiego Klubu Lotniczego Politechniki Wrocławskiej przywieźli worek medali z zawodów SAE Aero Design West w Kalifornii. Międzynarodowa impreza organizowana jest w Stanach Zjednoczonych, wrocławianie rywalizowali z ekipami z ośmiu krajów.

I Tomasz Wysocki

Międzynarodowe zawody SAE Aero Design West zorganizowano na lotnisku w Van Nuys w Kalifornii. Podczas trzydniowej imprezy rozegrano konkursy w trzech kategoriach. W klasie **Micro** celem jest zbudowanie samolotu o jak najmniejszej rozpiętości skrzydeł zdolnego do przenoszenia wody. Dodatkowo premiowany jest start na odległości 3 metrów. W klasie **Regular** uczestnicy mają zbudować samolot do transportu stali. Dodatkowym utrudnieniem jest ograniczenie użycia materiałów kompozytowych. Uczestnicy muszą wykazać się dogłębną znajomością projektowania samolo-

tów i analizy aerodynamicznej. W klasie **Advanced** celem jest zbudowanie samolotu o łącznej masie nieprzekraczającej 1,6 kg (3,5 funta) zdolnego do transportu dowolnego ładunku o jak największej masie. Następnie należy go dostarczyć do wyznaczonej na lotnisku strefy rzutu (DLZ), a następnie podnieść go i wylądować. Dodatkowo punktowane jest w pełni autonomiczne podejście, którego przebiegiem zarządza program komputerowy.

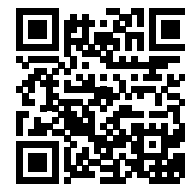
Uczestnicy musieli też opracować raport techniczny, zaprezentować system i odpowiedzieć na pytania sędziów. W zawodach wzięło udział 66 drużyn z ośmiu krajów

z całego świata. W klasyfikacji generalnej klasy **Micro** i **Advanced** konstruktorzy z PWr zajęli piąte miejsce. W poszczególnych kategoriach zdobyli:

- II miejsce za raport techniczny w klasie **Micro**
- III miejsce za raport techniczny w klasie **Regular**
- III miejsce za wykonanie misji w klasie **Advanced**
- III miejsce w klasyfikacji generalnej w klasie **Regular**.

Przed konstruktorami z AKL jeszcze jedna edycja zawodów SAE. Wrocławscy konstruktorzy ponownie będą walczyć o medale w Teksasie od 2 do 4 maja.

Pora stawić czoła epidemii otyłości u dzieci

Choroba otyłościowa zbiera ponure żniwo wśród dzieci – to ona jest często odpowiedzialna za choroby metaboliczne, onkologiczne czy psychiczne. O walce z tym problemem mówi prof. Marzena Dominiak, prorektor UMW ds. umiędzynarodowienia uczelni. Rozmawia z nią Maciej Sas.

Bardzo intensywnie zajęli się Państwo problemem otyłości u dzieci – we wrześniu zorganizowaliście w Sejmie jedną konferencję temu poświęconą, w marcu – kolejną. Co takiego strasznego się dzieje?

Źle się dzieje – zaczniemy od dorosłych, w przypadku których częstotliwość występowania choroby otyłościowej jest zatrważająca. Dotyczy około 2 mld osób na świecie (chodzi o ludzi cierpiących na chorobę otyłościową lub mających nadwagę). Do tej grupy trzeba dodać około 500 mln dzieci! A ta tendencja jest wzrostowa, więc ich przyszłość jest zagrożona.

Mamy coraz więcej dzieci w wieku do 10 lat, u których stwierdzamy cukrzycę typu 2, dlatego zaleca się, by w bilansie sześciolatek była badana gospodarka lipidowa. Ma to być zalecenie Ministerstwa Zdrowia, które potwierdza konieczność monitorowania tych parametrów związanych z nadwagą i otyłością. Propozycja jest pozytywnie zaopiniowana przez Agencję Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji (AOTMiT). Czekam na podpis ministra zdrowia.

Konferencje zgromadziły nie tylko lekarzy specjalistów wielu dziedzin, ale też przedstawicieli różnych zawodów, instytucji i organizacji społecznych.

Interesariuszy było rzeczywiście wielu i to reprezentujących rozmaite dziedziny życia: ponad 120 różnych kierunków, organizacji, fundacji, stowarzyszeń, uniwersytetów, polityków. W tej chorobie (jak i w każdej, ale tu przede wszystkim) ważne jest nie tylko leczenie zachowawcze czy chirurgiczne (zwłaszcza u dzieci), ale to zapobieganie chorobie jest kluczem do sukcesu. I jesteśmy w stanie to zrobić. W tej chwili rozwijają się takie małe pospolite ruszenie, jeśli chodzi o odbiór społeczny epidemii choroby otyłościowej u dzieci.

Konkretne działania mają wpłynąć zapewne na zdrowie całego

Otyłość u dzieci wynika ze spożywania nadmiernej ilości cukru, ale też tłuszczów trans i nieodpowiedniego trybu życia, w tym braku ruchu

społeczeństwa za kilka lat, ale też na budżet państwa.

Z raportu Narodowego Funduszu Zdrowia z 2023 roku wynikało, że państwo polskie wydało na leczenie choroby otyłościowej 3,8 mld zł – to bardzo dużo! Ale przy narastającej epidemii na świecie i w Polsce, te konsekwencje zdrowotne będą rozliczne, a co za tym idzie, trzeba będzie znaleźć większe środki finansowe na leczenie otyłości.

Zapobieganie jest zdecydowanie tańsze, bo trzeba pamiętać, że konsekwencje choroby otyłościowej to nie tylko wygląd (o ile w ogóle tak możemy powiedzieć...), ale też choroby metaboliczne, onkologiczne, posero logiczne, psychiatryczne (depresje, zaburzenia odżywiania). Gdybyśmy to właściwie przeliczyli i nazwali (w Europie, w tym u nas, jest wiele takich działań, w których wiąże się otyłość z ekonomią), to jest to problem, który mocno wpływa na wartość PKB w Polsce.

Bez dobrej woli decydentów niczego się nie da zrobić – oni mu-

szą uruchomić narzędzia, które posłużą osiągnięciu wyznaczonego celu. Ale politycy wszystkich opcji często patrzą na świat w perspektywie swojej kadencji, a więc 4 lat. A w przypadku, o którym mówimy, horyzont jest odleglejszy.

Zdrowie to temat ponadczasowy. Z politycznych względów często jest pomijany, bo jest bardzo trudny. Zajmując się tym jako Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu, dajemy wyraźny znak, że już najwyższy czas dyskutować o tym nie tylko politycznie, ale przede wszystkim merytorycznie. Ta merytoryka polega na tym, że

prowadzimy związane z tym konkretne badania naukowe, ale też w Uniwersyteckim Szpitalu Klinicznym leczymy wielu takich pacjentów i planujemy rozwój kolejnych działów z tym związanych. Poza tym kształcimy ludzi w tym kierunku. Choroba otyłościowa jest chorobą interdyscyplinarną – musimy to uwzględnić w nauczaniu medycyny. Dlatego zmiana w standardach sposobu edukacji jest

również niezmiernie ważna, bo dzięki temu w pełniejszy sposób spojrzymy na otyłość i na sposób postępowania z pacjentem.

Chodzi o to, by edukatorzy dietetyczni, dietetycy byli dostępni zarówno na oddziałach szpitalnych i żeby mówili o żywieniu klinicznym choćby w przypadku choroby nowotworowej czy chorób kardiologicznych (oraz wielu innych), bo to niezwykle ważne dla efektów leczenia. Ale tacy edukatorzy powinni być dostępni również w gabinetach stomatologicznych, bo – jak się okazuje – i w tym przypadku ta choroba wywołuje bardzo poważne konsekwencje.

To nieoczywista sprawa, ale Państwo w swoich gabinetach widzicie te konsekwencje. To bardzo poważny problem, bo chodzi np. o słabe gojenie kości po ekstrakcji zębów, o suche zębodoły, o wypadające implanty. Pojawiają się problemy po złama-

niu kości, problemy z zapaleniem szpiku kostnego, zapaleniu kości. Tak się często dzieje właśnie za sprawą tzw. stłuszczenia szpiku kostnego w kościach szczęki czy żuchwy (i całego układu kostno-szkieletowego) – tych powikłań jest dużo.

W stomatologii widzimy jeszcze jeden związany z tym problem – próchnicę. Kłopot tkwi nie tylko w tym, że jest ubytek, który trzeba wyleczyć, ale głównie w tym, z czego on się wziął. To skutek nie tylko złego szczotkowania zębów w Polsce XXI wieku. Winę za ten stan rzeczy ponoszą nieprawidłowe odżywianie i niewłaściwe szczotkowanie. W efekcie dwa miliardy ludzi na świecie chorują na próchnicę – tyle, ile na otyłość... To nieprzypadkowa zbieżność!

A co – Pani zdaniem – jest najważniejszym wyzwaniem?

Edukacja i profilaktyka zdrowotna: trzeba zmienić złe przyzwyczajenia. Ta profilaktyka musi się pojawić w szkole jako przedmiot obowiązkowy. Natomiast my musimy uczyć mądrych profilaktyków kształcenia pedagogicznego, którzy potem będą skutecznie przekazywać tę wiedzę w szkołach.

➤ **Aby przeczytać cały wywiad, zeskanuj QR kod.**

Widzimy jeszcze jeden związek. Dwa miliardy ludzi na świecie chorują na próchnicę – tyle, ile na otyłość... To nieprzypadkowa zbieżność!

prof. Marzena Dominiak

PO ŚWIĄTECZNE ZAKUPY NAJLEPIEJ NA TARG!

Okres przedświąteczny to nie tylko czas wielkich porządków, ale również zakupów. Po wiejskie jajka, prawdziwy zakwas na żurek, swojskie wędliny czy ręcznie wykonane dekoracje warto wybrać się na któreś z wrocławskich targowisk. Można tam nie tylko kupić świeży towar od lokalnych wytwórców, ale też poczuć wyjątkową atmosferę nadchodzącej Wielkanocy.

I Katarzyna Wiązowska

Na wrocławskich targowiskach m.in. przy ul. Ptasiej, Niedźwiedziej, Ryneczku Jemiołowa, Bazarze Komandor oraz w Pasażu Zie-lińskiego, już od wielu dni widać przedświąteczne ożywienie.

Tradycyjne kartki wciąż popularne

Jak twierdzi Roman Rotnicki, szef targowiska Komandor u zbiegu ulic Radosnej i Komandorskiej, w związku ze zbliżającymi się świętami jest coraz więcej klientów. – Nasi sprzedawcy oferują wiele artykułów dekoracyjnych, m.in. świąteczne obrusy, serwetki, koszyczki czy bukszpan. Nie brakuje ozdobnych jajeczek i zajączków. W sprzedaży są też tradycyjne kartki świąteczne, które, o dziwo, wciąż cieszą się dużą popularnością – mówi Roman Rokicki.

Na targowisku Komandor można też kupić wiele artykułów spożywczych prosto od lokalnych producentów, np. ziemniaki lub jabłka. – Te w supermarketach może i wyglądają ładnie, ale ich zapach i smak to zupełnie inna sprawa – uważa Roman Rokicki.

Pasaż Zielińskiego

– Na pewno w żadnym sklepie nie można kupić tak wspaniałych kiszzonek jak u nas. Prawdziwym hitem jest czerwona kapusta kiszona z żurawiną i gruszką. To prawdziwa rewelacja. Jak zapew-nia, atmosfera jest wyjątkowo miła. – Ludzie przychodzą tu nie tylko na zakupy, ale też, żeby się spotkać i porozmawiać – dodaje szef Komandora.

Jajek nie zabraknie

Również według Mirosława Po-słusznego, zarządcy targowiska przy ul. Niedźwiedziej, wyraźnie czuć tam już świąteczną atmosferę. – Coraz więcej osób przychodzi po wielkanocne zakupy. Jeśli po-goda dopisze, to będzie ich jeszcze więcej – mówi Mirosław Po-słuszny.

Na targowisku „Niedźwiedzia” można zaopatrzyć się m.in. w wy-roby wędliniarskie, warzywa w pełnym asortymencie, róż-ne-go rodzaju sałatki, kwiaty, palmy i stroiki przydatne do deko-racji stołu. – W przeciwieństwie do Ameryki, u nas na pewno nie zabraknie jajek – śmieje się Mi-ro-sław Po-słuszny. – W dodatku mamy takie od kur zagrodowych, z wolnego wybiegu.

Pani Marzena z Pasażu Zielińskiego poleca świąteczne wypieki

Zaproszenie na bazar ekologiczny

– Wyjątkowo, z myślą o świętach, w Wielki Piątek od godz. 14 do 18 będzie się u nas odbywał bazar ekologiczny, który zazwyczaj ma miejsce w soboty – mówi Ma-

riusz Sybilla, zarządca Ryneczku Jemiołowa.

– Można tam będzie kupić m.in. świeże jajka, sery, oleje, żur, chleb wypiekany domowym sposobem czy też warzywa i owoce uprawia-ne bez użycia środków chemicz-

nych. Sprzedają je rolnicy, któ-rzy zajmują się ich wytwórstwem w swoich gospodarstwach.

Na Ryneczku Jemiołowa można też kupić przetwory warzywno-owocowe, soki, kiszonki oraz wyroby garmażeryjne.

Bazar Komandor

Ryneczek Jemiołowa

ODBIERZ Srebrną Wrocławską Kartę Seniora I KORZYSTAJ Z BENEFITÓW

Kartę i informacje na jej temat: uzyskasz na miejskich targowiskach (od 24 kwietnia 2025 r.):

Targ na Ptasiej (ul. Ptasia 12) czwartek – 9.00–11.00	Pasaż Zielińskiego (ul. Swobodna 37) piątek – 11.00–13.00
Targowisko „Niedźwiedzia” (ul. Niedźwiedzia 1) czwartek – 14.00–16.00	Bazar Komandor (ul. Radosna 38) piątek – 14.00–16.00

– Przyszła wiosna, to i więcej klientów nas odwiedza – twierdzi Renard Zarzycki, zarządca targowiska.

– Serdecznie zapraszam do nas na zakupy świąteczne. Mamy duży wybór ozdób wielkanoc-

nych, m.in. koszyczki, palmy, zajączki czy stroiki. W dużej mierze to przepiękne rękodzieło. Dostępne są także kwiaty do ozdoby stołu świątecznego oraz bukszpan.

Od kilku tygodni klienci co-rz chętniej przychodzą tu także po świeże warzywa. Zwłaszcza że na straganach pojawia się coraz więcej nowalijek, m.in. sałata, rzodkiewka, szczypiorek, ale i te-goroczne ogórki i pomidory.

Dania świąteczne można też zamówić

Z kolei w Pasażu Zielińskiego osoby, które nie lubią spędzać czasu w kuchni, mogą się zaopatryć w różnego rodzaju gotowe wyroby garmażeryjne. – Działają u nas bistro na każde święta przygotowuje specjalne potrawy, które tu można wcześniej za-mówić. W dodatku są one pięknie zapakowane, od razu gotowe

CENY NA TARGOWISKACH:

JAJKA OD 0,80 ZŁ DO 2 ZŁ

ŻUR OD 6,50 ZŁ

SWOJSKA KIELBASA OD 30 ZŁ

ŚWIĄTECZNE BABECZKI OD 4 ZŁ

CHRZAN OD 3,50 ZŁ

BARANEK Z CUKRU OD 4 ZŁ

RZODKIEWKI OD 2,50 ZŁ

OGÓRKI OD 8 ZŁ

BAZIE OD 5 ZŁ

BUKSZPAN (PĘCZEK) OD 5,90 ZŁ

ZAJĄCZKI ZE SŁOMY – OD 12 ZŁ

KOSZYCZKI Z WIKLINY – OD 15 ZŁ

BARWNIKI DO JAJEK – OD 2,50 ZŁ

do postawienia na stół – mówi Izabela Koperwas z Pasażu Zie-lińskiego.

– Mamy też ogromny wybór ciast i pieczywa. Przed Wielkanocą warto też zaopatrzyć się u nas w świeże warzywa, ćwikłę, chrzan i dodatki do jajek. Wiele osób, które chcą nieco urozmaicić so-bie świąteczne menu, może kupić u nas produkty kuchni orientalnej oraz włoskiej np. wędliny lub oliwki. Dodatkowo można tu rów-nież uzupełnić swoją garderobę na rodzinne uroczystości. – Mamy wiele stoisk oferujących eleganckie ubrania, m.in. garnitury, su-kienki i obuwie – dodaje Izabela Koperwas.

Zaprzysiężeni sprzedawcy, sprawdzony towar

– Nie wyobrażam sobie zakupów świątecznych wyłącznie w mar-ketach, w których teraz jest wy-jątkowy tłok – mówi pani Beata, która odwiedza Ryneczek Jemio-łowa. – Nigdzie nie kupię prze-cież tak świeżych i dużych ja-jek, pachnącego chrzanu czy zakwasu na wielkanocny żurek. Zresztą przy-chodzę tu nie tylko w przedświątecznym okresie. Mam tu zaprzysiężio-nych sprzedawców, u których jest zawsze sprawdzony towar. Poza tym, zawsze jest z kim porozmawiać, pośmiać się. Takie zwyczajne międzyludzkie kontakty są jednak człowiekowi potrzebne – dodaje.

Podobnego zdania jest pan Ma-ciej, który odwiedził targowisko przy ul. Ptasiej. – Najczęściej robię tu zakupy w soboty. Jed-nak przed świętami bywam tu także w ciągu tygodnia, bo jest nieco mniejszy ruch. Dzi-siaj przyjechałem głównie po warzywa na sałatkę ja-rzynową, ale może uda mi się kupić też jakąś pachnącą, swojską kielbaskę do koszyczka ze święconką. Jajka na święta też już tu kupiłem. Żonie zależało, żeby były białe, bo chce je po-malować wspólnie z dziećmi – opowiada pan Maciej.

WROCŁAWSKIE TARGOWISKA

Bazar Komandor ul. Radosna 38 Czynne od poniedziałku do soboty w godz. 8–16	Ryneczek Jemiołowa ul. Jemiołowa/Grochowa 13 Czynne od poniedziałku do piątku w godz. 8–16, w soboty 8–14 W Wielki Piątek do godz. 18	Targowisko na Ptasiej ul. Ptasia 12 Czynne od poniedziałku do piątku w godz. 8–16, w soboty 8–14
Targowisko „Niedźwiedzia” ul. Niedźwiedzia 1 Czynne od poniedziałku do piątku w godz. 7–18, w soboty 7–16	Pasaż Zielińskiego ul. Swobodna 37 Czynne od poniedziałku do piątku w godz. 8–18, w soboty 8–15	

Tak osiedla zmieniają się dzięki podatkom

TAT na Nowy Dwór za setki milionów złotych, hala i korty zewnętrzne dla dzieci z osiedla Powstańców Śląskich, szkoła na osiedlu Krzyki-Partynice oraz skwer na Klecinie – to przykłady inwestycji osiedlowych finansowanych m.in. z wpływów z podatków. Zobacz, jak zmienia się Wrocław.

I Błażej Organisty

Zastanawialiście się, skąd ma-
sto ma pieniądze na inwestycje na
Waszych osiedlach? Na przedszkola
i szkoły, chodniki i ulice, place za-
baw, boiska, na ścieżki rowerowe?
Oczywiście z różnych źródeł. Ważną
rolę odgrywają w tym podatki roz-
liczane we wrocławskich urzędach
skarbowych.

Według budżetu na ten rok, z PIT-
ów do miejskiej kasy wpłynie 4,5
miliarda złotych. To 53 procent
wszystkich przewidywanych przy-
chodów. Bardzo przydadzą się te
pieniądze, bo potrzeby są ogromne.
Dość powiedzieć, że w 2025 roku
miasto wyda na inwestycje ponad
miliard złotych.

Żeby zobrazować, jak podatki zmie-
niają osiedla, podamy kilka przy-
kładowych inwestycji zrealizowa-
nych niedawno lub skierowanych
do realizacji.

1 Skwer na Klecinie

„Zróbmy sobie park na Klecinie” –
pod takim hasłem zgłoszony został
pomysł do Wrocławskiego Budże-
tu Obywatelskiego w roku 2021.
Spotkał się on z poparciem zarzą-
du osiedla oraz mieszkańców. Ich
głosy zdecydowały, że został skie-
rowany do realizacji.

Prace rozpoczęły się w połowie
2024 roku i trwały kilka miesięcy.
Koordynował je Zarząd Inwestycji
Miejskich we Wrocławiu. W efekcie
mieszkańcy doczekali się skwe-
ru o nazwie Park na Klecinie po-
między ulicami Wałbrzyską a Za-
brodzką.

Na nowym skwerze są ścieżki, plac
zabaw, ławki, stojaki na rowery itp.
Posadzono rośliny (8 drzew w ra-
mach kompensacji i ponad tysiąc
krzewów oraz bylin), a do zrobienia
jest jeszcze oświetlenie.

Koszt założenia skweru to ok.
480 tysięcy złotych. Obok – przy
ul. Wałbrzyskiej – jest skatepark,
wybudowany z Funduszu Osiedlo-
wego, otwarty w ubiegłym roku.

2 Szkoła na Zwycięskiej

Po Asfaltowej na Wojszycach i Cy-
namonowej na Lipie Piotrowskiej
czas na przygotowanie kolejnej

placówki oświatowej podobnej
wielkości – przy ul. Zwycięskiej
na osiedlu Krzyki-Partynice. Jej
otwarcie zaplanowane jest na
wrzesień 2026. – Prace idą zgod-
nie z planem. Mamy już ponad 20
procent zaawansowania tej inwe-
stycji – informuje Damian Kret
z Zarządu Inwestycji Miejskich we
Wrocławiu.

Placówka powstaje za trzema biu-
rowcami Award Business Park,
przy skrzyżowaniu Zwycięskiej
z Agrestową i przy pętli autobus-
owej, a zarazem przy granicy osiedli
Krzyki-Partynice i Ołtaszyn.

Buduje ją firma Mirbud za 90 mi-
lionów złotych. To najdroższa in-
westycja tego rodzaju w mieście.
Jest współfinansowana z rząd-
owego programu Polski Ład. Będzie to zespół szkolno-przed-

szkolny na 1200 miejsc (1000
w podstawówce i 200 w przed-
szkolu) z boiskami, budynkiem
sportowym, parkingiem, zielenią
i rozwiązaniami technologicznymi
minimalizującymi koszty utrzyma-
nia budynków.

3 TAT na Nowy Dwór

Wydzielona trasa autobusowo-
tramwajowa z centrum na Nowy
Dwór to w czasach powojennych
najbardziej spektakularna rozbu-
dowa sieci tramwajowej (drugim
wielkim przedsięwzięciem była bu-
dowa tramwaju przez Popowice).

Mieszkańcy Nowego Dworu mają
tramwaje od połowy 2023 roku. Bu-
dowa trasy pomiędzy ich osiedlem
a placem Orłat Lwowskich kosztowa-
ła 376 milionów złotych (z czego
182 mln dołożyła Unia Europejska).

O skali tego przedsięwzięcia naj-
lepiej mówią liczby:

- prawie 7 km nowego torowiska
- 183 m dwóch nowych wiaduk-
tów
- prawie 6,4 km kabli trakcyjnych
- 361 słupów trakcyjnych
- 37 przebudowanych i całkiem
nowych przystanków
- 7,2 km nowych chodników, 6,6
km dróg rowerowych
- prawie 1 tys. posadzonych
drzew i prawie 50 tys. krzewów.

– Dobrze, bardzo przyjemnie –
odpowiada pani Joanna z Nowego
Dworu, gdy pytamy, jak się jeź-
dzi tramwajami. – Szybko, miło,
sprawnie, generalnie jest to bar-
dzo dobre połączenie, dzięki któ-
remu podróż do centrum miasta
jest dużo szybsza. Gdyby tylko
tramwaje i autobusy kursowały

w większych odstępach minuto-
wych, bo czasami jeżdżą prawie
razem i jak nie zdążę na tram-
waj, to i autobus mi ucieka. Mam
nadzieję, że w przyszłości moje
osiedle zyska lepszą komunikację
także z innymi rejonami miasta,
nie tylko z centrum.

4 Korty dla szkoły

W 2023 roku w sportowej pod-
stawówce na osiedlu Powstańców
Śląskich przy ul. Trwałej zakoń-
czyła się budowa dwóch kortów
tenisowych zewnętrznych: pełno-
wymiarowego i mniejszego – tre-
ningowego. Oba mają nawierzchnię
akrylową, oświetlenie i są
otoczone siatką. Na jednym z nich
stoi ścianka.

Trzeci nowy kort jest w hali
z szatniami i łazienkami. Wszystko
– łącznie z chodnikami, miejscami
parkingowymi, sadzeniem roślin
itd. – kosztowało 8,28 mln zł.

– Mają twardą nawierzchnię,
która jest praktycznie bezobsłu-
gowa i nie wymaga dużych pie-
niędzy na utrzymanie. Twarde
korty sprawdzają się w takich
miejscach lepiej niż ceglane, któ-
re trzeba podlewać, wyrównywać,
uzupełniać mączką przed sezo-
nem, o co dba kortowy, któremu
trzeba płacić. Mając korty twar-
de, zyskujemy także możliwość
prowadzenia na nich zajęć innych
niż tenisowe. To duża zaleta. Na
pewno będą nam służyły przez
długie lata – ocenił trener Piotr
Sobko, pracujący w SSP nr 72 we
Wrocławiu.

Rozlicz PIT we Wrocławiu

Na tych przykładach można zo-
baczyć, jak pieniądze z podatków
zmieniają osiedla. W tym roku ter-
min na rozliczenie PIT upływa 30
kwietnia. Zachęcamy do wpisania
wrocławskiego adresu w deklaracji
i złożenia jej w jednym z wrocław-
skich urzędów skarbowych.

Już rozliczyła(e)ś PIT, ale z adre-
sem spoza Wrocławia? Nie szko-
dzi. Możesz złożyć korektę i zrobić
to elektronicznie, nie wychodząc
z domu. Robiąc korektę albo skła-
dając PIT, podaj wrocławski adres,
bo wtedy część Twoich podatków
trafi na inwestycje realizowane
w mieście.

HUBY

Od A jak angielski do Z jak zumba

Taniec arabski, konwersacje po angielsku, joga, zumba i mnóstwo innych działań z ceramiką dla dzieci i rodziców oraz imprezami w plenerze włącznie: w CAL-u, który wystartował na Hubach przy ul. Widnej 17, działają mieszkańcy i mieszkanki w każdym wieku.

Beata Turska

CAL na Hubach-Widna 17 niedługo będzie obchodził pierwsze urodziny, na które już teraz zaprasza mieszkańców.

Połączone siły

Innowacyjnym rozwiązaniem w przypadku tego CAL-a jest fakt, że przy tworzeniu go współpracują ze sobą nie dwa, jak zazwyczaj, a aż trzy podmioty:

- Fundacja Myślę, Czuję, Jestem, która prowadzi CAL
- Spółdzielnia Mieszkaniowa Wrocław – Południe, która użyczyła wygodny, klimatyzowany lokal o powierzchni około 160 m
- Gmina Wrocław, która dofinansowuje CAL

– Użyczenie lokalu było świetnym pomysłem, bo to miejsce jest potrzebne mieszkańcom i łączy ludzi. Dużo się tam dzieje, każdy może przyjść, panuje świetna atmosfera, a Fundacja Myślę, Czuję, Jestem podeszła do organizowania CAL-a bardzo profesjonalnie – mówi Marek Dera, prezes Spółdzielni Mieszkaniowej Wrocław – Południe.

CAL na Hubach – Widna 17 oficjalnie wystartował w połowie wakacji 2024, ale zaczął działać już 1 lipca

Dla każdego coś miłego

W CAL-u na Hubach dzieje się dużo: angielski, zumba, taniec arabski, warsztaty uważności. – Zajęcia, które proponujemy, są odpowiedzią na potrzeby mieszkańców w każdym wieku. Można powiedzieć, że zostały uszyte na miarę. Jesteśmy też otwarci

na nowe pomysły. Z inicjatywy mieszkańców odbywają się u nas na przykład bardzo ciekawe warsztaty multisensoryczne dla dzieci – mówi Teresa Malik, prezes Fundacji Myślę, Czuję, Jestem.

Jakie zajęcia stałe odbywają się w tym roku? Poniedziałki zarezerwowano dla konwersacji języ-

kowych i tańca w kręgu, we wtorki dorośli tańczą zumbę, w środy jest ceramika dla dzieci i rodziców, w czwartki taniec arabski i zajęcia kreatywne dla dzieci, a w piątki gimnastyka dla dorosłych. Są też cykliczne warsztaty uważności. Na miejscu działa także kawiarenka sąsiedzka, w której można się spotkać ze znajomymi.

TBS ma 27 stacji naprawy rowerów

Mieszkańcy osiedli TBS Wrocław mogą już korzystać z 27 stacji do naprawy rowerów, wyposażonych w niezbędny sprzęt do bieżącej konserwacji jednośladów (śrubokręty, klucze, pompki do pompowania kół). – Wykonaliśmy niezbędne przeglądy, naprawy, uzupełniliśmy braki w narzędziach. Teraz ze stacji mogą korzystać wszyscy chętni mieszkańcy naszych osiedli – wylicza Aleksandra Palus z Biura Komunikacji Społecznej TBS Wrocław. Nowością są wolno stojące wiaty rowerowe, które udostępniono mieszkańcom na Stabłowicach. Można w nich wynająć miejsce postojowe. W wiatach przy ul. Daktylowej i Wojanowskiej mieści się po 56 rowerów w każdej.

Nie pal ognisk w lasach ani parkach

Zarząd Zieleni Miejskiej przypomina o zakazie palenia ognisk w lasach i parkach. Można to robić wyłącznie w wyznaczonych miejscach. Palenia ognisk zakazują przepisy ogólne dla lasów i regulaminy dla parków. Warto o tym pamiętać, tym bardziej że panuje susza hydrologiczna, która poważnie zwiększa zagrożenie pożarowe. Ryzykowne mogą być nawet zwykłe niegroźne powiewy wiatru.

PLAC GRUNWALDZKI

Ruszył sezon na wodzie w Odra Centrum

Kwiecień plecień – wiadomo. Ale w słoneczny dzień można wyprowadzić się na rzekę. Przystań Odra Centrum już otwarta.

„Łodzie, kajaki, deski SUP. Pożycz u nas sprzęt wodny, przeżyj wspaniałą przygodę na wodzie i odkryj piękno rzeki!” – tak zachęcają wodniacy z ośrodka edukacyjno-kulturalnego Fundacji OnWater.pl Odra Centrum.

Wypożyczalnia przy Wybrzeżu Słowackiego 5B działa tylko w weekendy w godz. 11-18 (wyjątkowo w sob. i niedz. 19-20.04 – nieczynne, ale za to można skorzystać w lany poniedziałek

21.04, też w godz. 11-18). – Nasza fundacja od lat prowadzi akcję Sprzątamy Rzeki Wrocławia. Dodatkową godzinę na kajaku dostaniesz gratis, jeśli posprzątasz rzekę. Damy Ci chwytaki, rękawiczki i worki. Najwięcej śmieci gromadzi się przy brzegu i szuwarach, więc jest co zbierać – zachęca Grzegorz Ludwig z OnWater.

W razie pytań możesz napisać na: przystan@onwater.pl

Odra Centrum zaprasza na kajaki – za posprzątanie rzeki, godzina gratis

Żurawie origami w bibliotece, filia nr 18

Żuraw, przez Japończyków uznawany za niezwykle dostojnego, symbolizuje nadzieję, pokój i pomyślność, jest motywem przewodnim IV Festiwalu Sakura – Wrocławskie Dni Japońskie. Z tej okazji w Filii 18 przy Grabiszyńskiej 236a będzie wystawa „Żurawie dla pokoju”. Czytelnicy do 25.04 mogą przynieść swoje żurawie z origami. Zostaną włączone do wystawy. A w poniedziałek, 28.04 będzie możliwość samodzielnego zrobienia żurawia z origami w godz. 13-14. Biblioteka zapewnia kartki, instrukcje i pomoc składania własnego żurawia. Wstęp wolny.

Harmonogram wywozu gabarytów 16-23.04.2025

Odpady wielkogabarytowe, czyli stare meble, dywany trzeba wyrzucać do specjalnych kontenerów. W najbliższym tygodniu staną na trzy dni pod adresami:

22.04.2025

al. **Akaczowa** 7, Archidowa 14, Asfaltowa 1, **Balzaka** 55, Bednarska 18, Bezpieczna 61, Białowieska 125, Bierutowska 8, Bobrza 14, Bolesławiecka 2, Borelowskiego 1, Borowska 40, Braterska 16, Buska 7, Błomska 3, **Centralna** 18, Chełmońskiego 40, Chorzowska 57, Cynowa 8, Czarnieckiego 5, **Dawida** 26, gen. Dąbrowskiego 17, 19, Dokerska 30, Drukarska 17, Dworcowa 6, Dzielna 25, **Franki** 9, **Gagarina** 52, Gajowicka 119, 135, Godebskiego 1a, Góralska 38, Gorlicka 18, 70, 80, Górnicza 52, Grabskiego 2, Grochowa 2, Gromadzka 3, al. gen. **Hallera** 104, 128, 140, 159, Hiszpańska 43, **Inowrocławska** 48, Inżynierska 20, 53, **Jastrzębia** 21, Jemiołowa 66, św. Jerzego 21, Jerzmanowska 102, **Kącka** 16, al. Kasprowicza 106, Karmelkowa 84, Kleczkowska 17, 23-25, Komuny Paryskiej 94a, Konopnickiej 26, Kosmonautów 214, Kosynierów Gdyńskich 10, Koszarowa 48, Kowalska 58, Kołobrzeska 23, Królewiecka 31, Krotoszyńska 42, Krucza 1, 43, 80, Krużwicka 31, Krynicka

PLAC GRUNWALDZKI

Anielska kamienica z fasadą po renowacji

Piastowska 25 to reprezentatywny przykład budownictwa czynszowego z początku XX wieku. Niedawno zakończył się remont elewacji tej kamienicy o secesyjnych dekoracjach roślinnych i figurze anioła na szczycie.

■ Błażej Organisty

Okres intensywnej zabudowy ulicy Piastowskiej przypadał na lata 1901-1904. Wtedy wzniesiono kamienice o numerach 19, 21, 24, 25, 31 i 33. Wszystkie miały podobną konstrukcję wewnątrz – po dwa mieszkania o zbliżonym układzie na każdym poziomie.

– Fasady z wyraźnie wyodrębnioną częścią parterową. Przeważają układy symetryczne, boniowane na całej długości elewacji. Dekoracja plastyczna fasad jest eklektyczna, z wyraźną przewagą ornamentyki secesyjnej w postaci stiukowych płycin z dekoracją floralną, urozmaiconych niekiedy kobiecymi główkami – opisuje te budynki Barbara Banaś w „Leksykonie architektury Wrocławia”. Prawie wszystkie te cechy ma remontowana kamienica nr 25, po-

anioł na szczycie kamienicy

cho-
dząca
z 1903 roku i wpisana do rejestru zabytków. Po renowacji jest już elewacja frontowa. Na szczycie attyki – anioł, a właściwie anielica trzyma tarczę z młotkiem i herb, symbolizując prawdopodobnie opiekę nad jakimiś cechami rzemiosła budowlanego.

W trakcie remontu elewacji Piastowskiej 25 (pod nadzorem konserwatora) odtworzono sztukaterię

OLEKSANDR POLIAKOVSKY

Kamienica przy ul. Piastowskiej 25 jest przed odbiorem technicznym

i inne ozdoby. Wymieniono okna i odnowiono bramę wejściową i ściany od strony podwórza. Koszt

prac to 510 tys. zł, z czego 118 tys. zł pokryło miasto, które posiada 23 proc. udziałów we wspólnocie.

MUCHOBÓR MAŁY

Niebieskie Igrzyska w Przedszkolu nr 58

„Dzisiaj wszyscy biegniemy na boiska, zaczynamy Niebieskie Igrzyska. Zadań wiele przecież przed nami. Lecz tylko razem zwyciężamy!” – tak brzmi fragment hymnu wydarzenia, organizowanego przez Instytut Wspomagania Rozwoju Dziecka z Gdańska.

BARTOSZ MOKRZYCKI

Uczestnikom Niebieskich Igrzysk nie brakowało sportowego ducha

■ Redakcja

W tym roku zapisało się ponad pół miliona dzieci w Polsce i polonijnych placówkach w Europie i USA. W wydarzeniu we Wrocławiu wzięło udział prawie 300 dzieci wraz z nauczycielami i opiekunami. Uczestnicy startowali w różnorodnych konkurencjach sportowych i rekreacyjnych, promujących aktywność fizyczną, współpracę, radość z ruchu i integrację. Wrocławskim gospodarzem igrzysk w tym roku było Przedszkole nr 58 z ul. Strzegomskiej. Gościło w piątek Przedszkole nr 148 z ul. Rogowskiej i Przedszkole Integracyjne nr 89 z ul. Oporowskiej. Na igrzyskach pojawili się również ratownicy medyczni, którzy przeprowadzili pokaz udzielania

pierwszej pomocy. Dzieci mogły się zapoznać z podstawowymi zasadami bezpieczeństwa oraz obejrzeć ambulans od środka.

Niebieskie Igrzyska to ogólnopolska inicjatywa mająca na celu zwiększanie świadomości społecznej na temat spektrum autyzmu, integrację dzieci z różnymi potrzebami oraz promowanie akceptacji, empatii i równości wśród najmłodszych. Wspólna zabawa i sport to sposób, by uczyć dzieci zrozumienia, współpracy i budowania otwartego, przyjaznego środowiska.

– Razem gramy w niebieskiej drużynie – drużynie zrozumienia i akceptacji – zauważa Monika Biłozor, wicedyrektor Przedszkola nr 58.

LEŚNICA

Krasnal Raciworek pracuje przy kładce

Na odsłonięciu figurki skrzata przyszło wiele osób, które we wrześniu ub.r. walczyły z wezbraną Bystrzycą. – Wspólna praca wobec zagrożenia była wyrazem solidarności – uważają bohaterowie tamtych dni. Raciworek upamiętnia te chwile.

We wrześniu 2024 roku przez Wrocław płynęła fala powodziowa. Mieszkańcy, harcerze, strażacy i żołnierze budowali umocnienia z worków, podnosili korony wałów, uszczelniali zapory folią.

Szczególnie niebezpiecznie było w zachodnim Wrocławiu, gdy znacznie podniósł się poziom wody w Bystrzycy przepływającej na styku Leśnicy i Złotnik. Nad

umocnieniem wałów przez kilka dni i nocy uwijały się tam setki mieszkańców okolicy. – W tamtych dniach najwspanialsze było to, że mieszkańcy Leśnicy i Złotnik działali razem, że byliśmy wspólnotą. Na tym polega społeczeństwo obywatelskie – cieszy się Anna Pietroniska, przewodnicząca zarządu RO Leśnica.

Imię nowego krasnala to zbitka od nazwy zbiornika Raci-

bórz Dolny (dzięki któremu Wrocław uniknął zala-

GRZEGORZ RAJTER

nia) i worków, których podczas wrześniowej walki z wielką wodą ułożono we Wrocławiu ok. dwóch milionów.

LIPA PIOTROWSKA

Muzeum Militarne otwiera się w niedzielę

MUZEUM MILITARNE

Wicie, że Wrocław był prekursorem pierścieniowej doktryny wojennej – opartej na schronach piechoty? Zajrzyjcie do fortu.

W kazamatach zobaczycie militarną historię miasta w nowej wystawie „Breslau 1808–1950 Wrocław”, a w plenerze pojazdy, jednoosobowe schrony wartownicze, prototyp stanowiska ogniowego 14,5 mm, czołg T-55, pojazd SKOT, samolot SU-20, pojazd BRDM 2, historyczne pojazdy i artylerię.

Sezon dla turystów Społeczne Muzeum Militarne otwiera

w niedzielę 27.04. Zwiedzanie muzeum i skansenu jest możliwe tylko zbiorowo, z przewodnikiem w języku polskim, w jednej turze, o godz. 12 i trwa ok. 60 minut. W języku angielskim – po uprzednim zamówieniu: fortwroclaw9@gmail.com.

Społeczne Muzeum Militarne (w organizacji) ul. Pełczyńska 33 (Fort nr 9) to projekt dofinansowany przez miasto Wrocław.

KARŁOWICE-RÓŻANKA

Przekuj pomysł w wydarzenie

Wyobraź sobie przestrzeń, w której Twoje pomysły na kulturę mogą stać się rzeczywistością. Tym właśnie jest Kuźnia Projektów. Dołącz do niej.

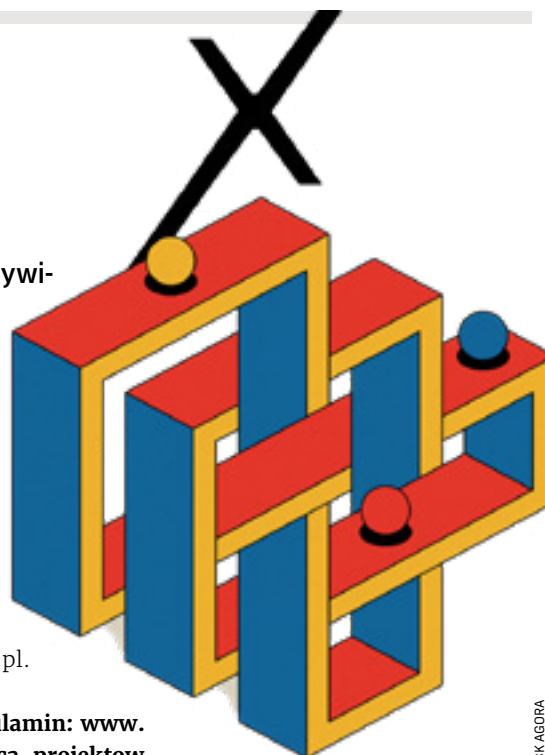
Kuźnia Projektów to konkurs na najciekawsze oddolne aktywności kulturalne na osiedlu Karłowice-Różanka. Co roku są wybierane trzy najciekawsze propozycje. Można otrzymać na to dofinansowanie do 6 tys. zł i pomoc na wszystkich etapach realizacji inicjatywy. Dlaczego warto się zgłosić? – Bo Twoja idea może stać się inspiracją dla innych – odpowiadają organizatorzy z Centrum Kultury Agora.

I dodają: – Być może od dawna masz z tyłu głowy myśl o projekcie, który mógłby zmienić kawałek świata wokół Ciebie. Teraz możesz przejść do działania!

Do tej pory dzięki Kuźni Projektów na Karłowicach-Różance powstał cykl fotoreportaży i wywiadów z mieszkańcami, sąsiedzkie kino pod chmurką, graffiti jam, happeningi teatralne, wystawa prac lokalnych artystów i mu-

rale na osiedlu. Termin zgłoszeń: do 9.05, ogłoszenie wyników: 23.05, termin realizacji projektów: 15.06–15.12.2025. Kontakt do koordynatorki: ewa.wymyslo@ckagora.pl.

➤ Formularz i regulamin: www.wro.news/kuznica-projektow

CK AGORA

12, 42, Bolesława Krzywoustego 107, Kukuczki 18, **Legnicka** 30, 112, Leonarda da Vinci 10a, Lewa 1, Litewska 10, Lubińska 54, Lubuska 70, Lutyńska 16, Łęczyska 3, **Magellana** 27, 33, Manganowa 4, Metalowców 29a, Mickiewicza 49, 111, Miernicza 8, **Niemczańska** 38, Nyska 36, **Okrzei** 15, Olszewskiego 69, Opolska 47a, Oporowska 3, Orzechowa 32, **Parnickiego** 7, Pereca 23, Piękna 64e, mjr. Piwnika-Ponurego 63, Potebni 1, Powiewna 7, Powstańców Śląskich 176, 198, Prudnicka 2, **Radkowska** 2, pasaż Radinga 6, Rakietowa 4, Reymonta 10e, Rodzinna 21, Rybacka 28, **Sępia** 11, Sernicka 16, Siemiradzkiego 17, Skwierzyńska 20b, Śliczna 54, Sokola 32, Stalowa 52, Stanisławskiego 35, Strachocińska 88, Strzegomska 230, Świeradowska 49, Swobodna 14, Szanieckiego 1, Szczepińska 2, Szczęśliwa 12, Słubicka 30, **Tarnogajska** 45, Toruńska 7, gen. Traugutta 121, Vivaldiego 14, 37, **Wagnera** 7a, Waniliowa 40, 44, Wapienna 18, 19, Wejherowska 17, **Zabłocie** 8, Zachodnia 17, Zajączkowska 47, Zaka 7, Zatorska 1, Zatorska 142, zaułek Rogoziński 11, Zazięcie 5, Żmigrodzka 79.

➤ Aktualny harmonogram wywozu gabarytów znajdziesz również na stronie: <https://gabaryty.ekosystem.wroc.pl>

Nowy sezon filozofii w Przejściu Dialogu

Nowy sezon „Filozoficznej Szkoły Przetwarzania” właśnie ruszył, pierwsze spotkanie już za nami. W Przejściu Dialogu przy ul. Świdnickiej 19 znów zrobiło się przestrzenie dla... myśli.

Kto był na inauguracji i zastanawiał się, czy warto być wege, ten wie, że to nie są zwykłe wykłady. To rozmowy, które zmuszają do spojrzenia na świat z innej perspektywy. A to dopiero początek – przed nami 6 spotkań. Najbliższe, 25.04 o godz. 19, poświęcone będzie bioetycznym granicom godności ludzkich zwłok. Wśród kolejnych tematów znajdują się: sztuka mięsa, katastrofy klimatyczne w świetle etyki, moralność hakerstwa i infoanarchizm, współczesna filozofia feministyczna kontra manosfera, a nawet pytanie: czy globalny anarchizm ma szansę przetrwać?

Cykl jest organizowany przez Koło Naukowe Filozofii Stosowanej Uniwersytetu Wrocławskiego we współpracy z Wrocławskim Centrum Rozwoju Społecznego. Spotkania są bezpłatne, otwarte dla wszystkich i nie wymagają wcześniejszych zapisów. Szczegóły na: www.przejscie.dialogu.wcrs.wroclaw.pl.

Jak zdobyli Wulkaniczną Koronę Ziemi

Wrocławianin Tomasz Bryl oraz himalaista Ryszard Pawłowski są pierwszymi Polakami, którzy zdobyli Wulkaniczną Koronę Ziemi. Na całym świecie należy do tego grona zaledwie kilkadziesiąt osób. Spotkaj się z podróżnikami i posłuchaj ich opowieści.

Tomasz Wysocki

Na Wulkaniczną Koronę Ziemi składają się:

- Kilimandżaro (Afryka)
- Pico de Orizaba (Ameryka Płn.)
- Mount Sidley (Antarktyda)
- Mount Giluwe (Australia)
- Elbrus (Europa)
- Ojos del Salado (Ameryka Płd.)
- Demawend (Azja).

Podróżnicy dwa wulkaniczne szczyty, Kilimandżaro i Elbrus, mieli już w swoich osiągnięciach, kiedy na początku 2022 umówili się na wspólną wyprawę na Pico de Orizaba w Meksyku i realizację Wulkanicznej Korony Ziemi. Pawłowski jako przewodnik wypraw wysokogórskich na Elbrusie był kilkadziesiąt razy. Za to wśród wulkanów były takie, na które wcześniej się nie wspinał, nie brał ich nawet pod uwagę, planując kolejne wyprawy. – Tak było choćby z Mount Sidley na Antarktydzie, na

Tomasz Bryl i Ryszard Pawłowski, zdobywcy wulkanicznej korony, na szczycie Mount Sidley na Antarktydzie

którą bardzo trudno zorganizować wejście. Dowodem na to jest fakt, że jesteśmy z Tomkiem pierwszymi Polakami, którzy na nią weszli – mówi Pawłowski.

Skompletowanie 7 wulkanicznych szczytów zajęło Brylowi i Pawłowskiemu niespełna trzy lata. Ostatni – Ojos del Salado, osiągnęli w listopadzie 2024. – Każda góra to jest wyzwanie samo w sobie. Wejście i zdolność aklimatyzacji to jedno, ale czasochłonne bywa samo przygotowanie, logistyka, wyjazd. Trze-

ba trafić w okno pogodowe, znaleźć wsparcie na miejscu. Pod uwagę należy brać sytuację polityczną, np. czy na danym terenie nie toczą się konflikty zbrojne – wyjaśnia Bryl.

Pod względem pogodowym kapryśny bywa Elbrus, Pico del Orizaba ma strome, oblodzone zbocze, a na Demawend w Iranie z daleka widać pióropusz pary i z daleka czuć siarkę, co utrudnia wejście.

Bryl i Pawłowski są pierwszymi Polakami, którzy osiągnęli Wulka-

niczną Koronę Ziemi. Ale już niejednymi: w styczniu 2025 r. ostatni w swoim wulkanicznym zestawie Mount Sidley osiągnęły Ewa Wachowicz i Klaudia Cierniak-Kożuch.

Z Tomaszem Brylem i Ryszardem Pawłowskim można się spotkać 18.04, godz. 19, w kinie Nowe Horyzonty. Będzie prezentacja z wyprawy i rozmowa z jej uczestnikami. Spotkanie poprowadzi Jędrzej Jachira, konsul honorowy Republiki Chile we Wrocławiu i pasjonat górskich wypraw.

DNA z truskawki, czyli lekcja biologii molekularnej

Czeka Cię matura, a później studia? Zastanawiasz się, czy wybrać się na biologię, chemię, informatykę czy medycynę? Może sprawdź kierunek, który łączy te wszystkie dziedziny: biotechnologia? Nauczyciel Coventry University Wrocław może w Twojej klasie przeprowadzić zajęcia z ekstrakcji DNA z truskawki.

Studenci biotechnologii uczą się pracy z nowoczesnymi technologiami

Redakcja

Coventry University Wrocław uruchomił program Lekcje Biotechnologii z CUW dla uczniów szkół ponadpodstawowych. Jego celem jest popularyzacja nauk biologicznych poprzez eksperymenty. Jednym z głównych tematów zajęć jest „Ekstrakcja DNA z truskawki”, w ramach której uczniowie poznają podstawy biologii molekularnej i samodzielnie przeprowadzają izolację materiału genetycznego.

dr Dorota Dobrzańska-Szoentag

– Zależy nam, aby młodzież dostrzegła, jak fascynujący i pełen możliwości jest świat nauk biologicznych. Pragniemy, by eksperymenty pobudzały ich ciekawość i inspirowały do przyszłej kariery naukowej – tłumaczy dr inż. Dorota Dobrzańska-Szoentag, dyrektorka kierunku Applied Biosciences na Coventry University Wrocław, badaczka i wykładowczyni z podwójnym stopniem doktora z chemii i nauk przyrodniczych na Uni-

wersytecie Warwick w Wielkiej Brytanii.

Biotechnologia to jedna z najbardziej dynamicznie rozwijających się dziedzin nauki, która łączy biologię, chemię, informatykę i medycynę. Polska branża biotechnologii medycznej zatrudnia już ponad 2 tys. osób, z czego 769 to doktorzy i wysoko wykwalifikowani specjaliści. Studia z biotechnologii to perspektywa dobrze płatnej pracy i możliwość uczestniczenia w przełomowych projektach.

Szkoły można zgłaszać mejlowo: joanna.sikorska@coventry.ac.uk lub pod numerem 725 555 607.

Fotografie Beksińskiego w Pawilonie

Moda na sztukę Zdzisława Beksińskiego trwa. Jego obrazy fani doskonale znają, teraz czas na fotografie, które robił na początku twórczości. Aż 163 prace obejrzymy od 13 kwietnia do 24 sierpnia w Pawilonie Czterech Kopuł.

Z Aleksandrą Szvedo, kuratorką wystawy „Fenomenalny. Zdzisław Beksiński”, rozmawia dziennikarka wroclaw.pl Magdalena Talik.

Przed nami wyjątkowa wystawa, bo jej bohaterem jest Zdzisław Beksiński. Ale w Pawilonie Czterech Kopuł, oddziale Muzeum Narodowego we Wrocławiu, obejrzymy nie jego obrazy, a znakomite fotografie. Ile ich będzie?

Dokładnie 163 zdjęcia, z czego większą część stanowią zbiory Muzeum Narodowego we Wrocławiu, a my uzupełniliśmy je o zbiory z Muzeum Historycznego w Sanoku. Ich archiwum jest niezwykle obszerne, obejmujące tysiące odbitek, w tym niezwykle ciekawe fotografie z początków twórczości oraz zdjęcia prywatne. Nasze to w większości zdjęcia wystawiennicze, które Beksiński uważał za najlepsze, za swoje highlights. Obydwa zbiory dobrze się uzupełniają.

Skąd mamy zdjęcia Zdzisława Beksińskiego w kolekcji Muzeum Narodowego we Wrocławiu?

Dzięki Adamowi Sobocie, wieloletniemu kustoszowi i znajomemu Zdzisława Beksińskiego. Kiedy artysta przeprowadzał się do Warszawy, wiedział, że na miejscu ma ograniczoną przestrzeń, a zależało mu, aby ulokować fotografie w jakiejś instytucji i zwrócił się do znanego mu kustosa w Muzeum Narodowym we Wrocławiu. Beksiński wówczas zajmował się już wyłącznie malarstwem, spuścizna fotograficzna była dla niego przeszłością. Muzeum kupiło wtedy zarówno fotografie, jak i rysunki, i rzeźby. Fotografii było blisko 200, ale niektóre odbitki się powtarzają, bo Beksiński robił bardzo dużo wersji tego samego zdjęcia. Czasem jedno zdjęcie mamy w czterech różnych kadrowaniach.

Nazwisko Zdzisława Beksińskiego kojarzy się przede wszystkim z malarstwem olejnym. Może byłoby inaczej, ale fotografował krótko i na początku kariery.

Na wystawie pokazujemy, jak przebiegał jego rozwój, rozpo-

MATERIAŁY ORGANIZATORA

czynając od wczesnych zdjęć widoków Sanoka – piktorialnych, bardzo zachowawczych. To fotografia, która jeszcze starała się naśladować malarstwo, stara się być po prostu ładna. Potem narracja rozwija się w coraz śmielsze eksperymenty z formą i przechodzi do abstrakcji, surrealizmu. Przyjmujemy, że Beksiński fotografował od początku lat 50. do 1959 roku. Wtedy w piśmie „Fotografia” opublikował tekst „Kryzys w fotografii i perspektywy jego przezwyciężenia”. A w listach do zaprzyjaźnionego fotografa Jerzego Lewczyńskiego pisał, że fotografia nie może być sztuką. Zważywszy na sens tego medium i postanowił całkowicie je porzucić, by poświęcić się malarstwu, z którego dzisiaj go głównie kojarzymy. Z mrocznymi, apokaliptycznymi obrazami.

Na plakat wystawy trafiło zdjęcie z tego nurtu, tylko z fragmentem widocznej twarzy.

Tu rzeczywiście Beksiński wykadrował oko, ale zdjęcie na wystawie jest w poziomie,

a twórca plakatu Kuba Maria Mazurkiewicz pozwolił sobie na ucięcie kawałka tła. W ten sposób uwaga widza skupi się mocniej na widocznym elemencie twarzy.

W ostatnich latach cała rodzina Beksińskich stała się obiektem medialnego zainteresowania. Powstała książka „Beksińscy. Portret podwójny” Magdaleny Grzebałkowskiej i film Jana Matuszyńskiego „Ostatnia rodzina”. De facto Zdzisław Beksiński został jednym z najlepiej opisanych polskich artystów i ciekawych osobowości. A na ile jego zdjęcia oddają jego bardzo złożoną osobowość?

Przyznaję, należę do tego pokolenia, które zachłystnęło się Zdzisławem Beksińskim i jego sztuką po książce Grzebałkowskiej i po filmie Matuszyńskiego. To był boom jego popularności, który trwa do dzisiaj. Tytuł wystawy „Fenomenalny. Zdzisław Beksiński” oddaje specyfikę zjawiska, bo niewiele jest dziś w Polsce osób, które w ogóle nie kojarzą jego

nazwiska. A przecież jest artystą współczesnym, więc to nie takie oczywiste. Niemniej w wielu przedstawieniach jego postaci dominuje nieco krzywdzące słowo „mrok”. A był postacią bardzo złożoną i jeżeli wejdziemy głębiej nie tylko w prace, ale w jego korespondencję przekonamy się, że była to osoba o ogromnym poczuciu humoru, niesamowicie zabawny człowiek, który miał, jak wielu ludzi, wewnętrzne rozterki.

Zależało mi, aby go trochę odmroczyć, pokazać go jako artystę poszukującego, może trochę zagubionego, którego męczą bardzo ludzkie pytania egzystencjalne.

Rozumiem, że na wystawę przyjadą fani Beksińskiego z całej Polski albo Ci, którzy noszą dumnie podkoszulki z reprodukcjami jego prac?

Najwięksi miłośnicy Beksińskiego już się zapowiedzieli, są nawet trochę rozzarowani, że będzie tylko fotografia, bez malarstwa. Ale mam nadzieję, że poczną się dopieszczani. Zobaczmy obiekty, których nigdy publicznie nie pokazywaliśmy, więc nawet zagorzali fani obrazów będą mieli element zaskoczenia.

Wystawa fotografii Zdzisława Beksińskiego – bilety

Wystawa „Fenomenalny. Zdzisław Beksiński” potrwa od 13 kwietnia do 24 sierpnia w Pawilonie Czterech Kopuł, oddziale Muzeum Narodowego we Wrocławiu, ul. Wystawowa 1. Bilety kosztują od 3 do 35 złotych i kupimy je w kasie oraz przez stronę.

Godziny otwarcia Pawilonu Czterech Kopuł

- poniedziałek: nieczynne
- wtorek–czwartek: 10–17
- piątek: 10–19
- sobota: 10–20
- niedziela: 10–18.

➤ **Aby przeczytać cały wywiad, zeskanuj QR kod.**

Polska skrzynka pocztowa

Muzeum Poczty i Telekomunikacji we Wrocławiu, ul. Z. Krasińskiego 1, zaprasza na wystawę czasową „Polska skrzynka pocztowa w latach 1919–1970. Projekty, prototypy, innowacje”. Wystawa jest niecodzienną opowieścią o mało znanych i zapomnianych epizodach z dziejów polskiej skrzynki pocztowej opartą o eksponaty ze zbiorów muzeum. Można ją oglądać do 3.08. Cena biletu do muzeum to 18 zł (normalny), 13 zł (ulgowy).

Koncert pasyjny w archikatedrze

W majestatycznej wrocławskiej katedrze na Ostrowie Tumskim, podczas liturgii Wielkiego Piątku, zabrzmia dźwięki Pasji według św. Jana w opracowaniu renesansowego mistrza Tomása Luisa de Victorii. Utwór w wykonaniu zespołu Cantores Minores Wratislavienses pod batutą Piotra Karpety zabrzmia w języku polskim. Kiedy? 18.04 o godz. 18.30. Wstęp wolny.

Darmowe wykłady z historii fotografii

Muzeum Narodowe we Wrocławiu zaprasza do Pawilonu Czterech Kopuł na bezpłatne wykłady z historii fotografii pn. Zatrzymane w kadrze. Kurs startuje 27.04 wykładem o Camera Obscura i fotografii otworkowej. Kolejne wykłady: 11.05 – Julia Margaret Cameron i sztuka portretu, 18.05 – Awangarda: Rodcenko, Štyrský, Teige, 25.05 – Eugène Atget i fotografia uliczna, 8.06 – Oskar Gustave Rejlander. Narodziny fotomontażu, 15.06 – Edward Weston i piękno detalu, 13.07 – Grupa f/64 i fotografia czysta, 20.07 – Capa/Taro. Historia fotografii wojennej, 3.08 – Newton/Avedon – mistrzowie fotografii mody, 10.08 – Antyfotografia? Beksiński/ Lewczyński/ Schlabs. Początek każdego spotkania o godz. 12. Więcej na stronie: mnwr.pl.

Titanic: zobacz aż 160 przedmiotów ze statku

Zbudowany w Belfaście RMS Titanic był reklamowany jako największy i najbardziej luksusowy w historii morskich podróży. W drodze do Nowego Jorku zatonął nocą z 14 na 15 kwietnia. Po latach z wraku wyłowiono wiele przedmiotów. Zobaczymy je na wystawie w Hali IASE od 22.04.

Magdalena Talik

Ekspozycja „TITANIC: The Artifact Exhibition” stworzona w ścisłej współpracy z firmą RMS Titanic Inc. podróżuje z Muzeum Nauki w Pittsburghu. Do tej pory zobaczyło ją ponad 35 mln widzów na całym świecie.

Luksus dla bogaczy

Na zajmującej aż 1500 mkw. wystawie, którą można zwiedzać od 22.04 do końca lipca, poznamy niezwykłą historię największego i najbardziej luksusowego statku pasażerskiego w historii. Podróżowali nim najbogatsi i wpływowi – m.in. milionerzy John Jacob Astor, Benjamin Guggenheim czy aktorka Dorothy Gibson.

Obejrzymy ponad 160 autentycznych przedmiotów wydobytych przez autoryzowaną instytucję z legendarnego wraku Titanica, spoczywającego na dnie północnego Atlantyku, ale też będziemy mogli pospacerować po wiernych rekonstrukcjach pokoi i korytarzy. Zobaczyć, jakie kajuty mieli do dyspozycji pasażerowie – najbardziej zamożni i najskromniej sytuowani.

Co obejrzymy w Hali IASE?

W 1988 roku zespół Lady Pank śpiewał „Zostawcie Titanica/Nie

Zrekonstruowana kabina 1. klasy statku Titanic. Na wystawie jest dużo elementów wyposażenia wystawnych pomieszczeń dla bogatych pasażerów, a także skromnych – dla biedniejszych

Na wystawie są też przyrządy i urządzenia

wy – ciągajcie go”, ale próby podniesienia wraku brytyjskiego transatlantyku z dna północnego Atlantyku podejmowano kilkakrotnie. Koszt operacji zawsze przewyższał jednak finansowe możliwości kolejnych inwestorów.

Instytucja RMS Titanic, Inc. od lat 80. XX wieku ma pozwolenie na wydobywanie i konserwację artefaktów z „Titanica”. Wystawę w Hali IASE wypełnią przedmioty z ich kolekcji. To pamiątki po pasażerach i załozie, ale też cenne świadectwa minionych czasów.

Zobaczymy duże części statku. Fanów morskich wątków zachwycić mogą nigdy wcześniej niepokazywane w Europie gigantyczne stalowe drzwi, przez które pasażerowie wchodzili na pokład statku, stanowisko sterowania lub figura anioła, która zdobiła drewniane schody Titanica.

Obejrzymy też eksponaty należące do pasażerów – biżuterię, zegarki, walizki, buty, pieniądze, listy i dokumenty tożsamości. Z 2208 pasażerów przeżyło podróż niewiele ponad 700 osób (według innych danych ponad 1000).

Nie zabraknie na wystawie elementów wyposażenia Titanica: eleganckiej porcelany, zdobionych sztuców, stylowych lamp, naczyń kuchennych.

Godziny otwarcia

Wystawa jest czynna od 22 kwietnia do 31 lipca 2025. Poniedziałek – niedziela od 10 do 20. Ostatni wstęp: na godzinę przed zakończeniem wystawy.

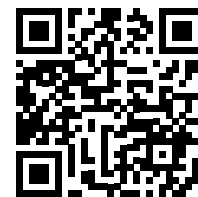
Ceny biletów od 45 zł (szkolne) po 65 zł (dla dorosłych). W soboty, niedziele i święta bilety są droższe, zazwyczaj o 10 zł. Dzieci w wieku do 6 lat zwiedzają wystawę bezpłatnie. Bilet rodzinny (2 dorosłych, 2 dzieci w wieku 6–19 lat) – 160 zł (w soboty, niedziele i święta – 190 zł).

Zastawa stołowa, elegancka porcelana i zdobione sztucze ze statku

Wrocławianin rekrutuje do NBA

W Lakersach jest LeBron, LeBronek i Bronek, czyli Bronisław Wawrzyńczuk urodzony we Wrocławiu łowca talentów, który właśnie podpisał kontrakt z 17-krotnymi mistrzami najlepszej ligi koszykówki na świecie.

Blazej Organisty

Dzwoni telefon. „Halo, Bronisław, tu Los Angeles. Mamy tu w Lakers wakacje na skauta i pomyśleliśmy, że mógłbyś być zainteresowany”. – Byłem bardzo zaskoczony, ale też świadomy, ponieważ wiedziałem, że szykuje się tam wolna pozycja, więc sam zamierzałem się o nią ubiegać. Po ich telefonie czułem, że mogę mieć spore szanse – opowiada Bronisław Wawrzyńczuk.

Rekrutacja jak w korpo

Proces rekrutacji był długi i składał się z kilku etapów. – Na koniec, gdy zostało dwóch kandydatów, rozmawiałem z prezydentem do spraw koszykarskich, byłem agentem Kobe’ego Bryanta – mówi Bronisław Wawrzyńczuk.

Karierę poszukiwacza talentów zaczynał na własną rękę, zakładając przed laty portal Eurospect z rankingami najlepszych graczy młodego pokolenia w Europie i ze sprawozdaniami z najważniejszych młodzieżowych zawodów. – To było wtedy główne źródło informacji o prospektach z na-

Bronisław Wawrzyńczuk w Hali Stulecia w koszulce z logo Lakersów, dla których pracuje od niedawna

szego kontynentu. Od tego czasu moja przygoda nabrała tempa – wspomina Bronek.

Wspiera karierę młodych

Największą przyjemność w pracy sprawia mu wspieranie młodych koszykarzy w wyborze właściwych kierunków. – Gdy w kogoś uwierzę, mam wpływ na to, jak

pokieruje karierą i ją zbuduje. Pomagam mu wypłynąć na szersze wody, zaznaczyć obecność na koszykarskiej mapie. To daje mi dużą satysfakcję – przyznaje.

Zawodowa droga skauta nie jest usłana różami. Ciągłe przemieszczanie się bywa uciążliwe. Zdara się, że musi oglądać dużo złej koszykówki na niskim poziomie.

Ocenia potencjał i talent wschodzącego zawodnika i zdobywa o nim wszelkie informacje.

Bronisław Wawrzyńczuk urodził się w 1990 r. na Lipie Piotrowskiej. We Wrocławiu mieszkał przez 29 lat. Skończył AWF z dyplomem menedżera sportu. W barwach Śląska wygrał mistrzostwo Polski młodzików.

Tydzień w skrócie

Z problemami, ale skończyło się bardzo dobrze. **WKS**, prowadzony po raz pierwszy przez Arisa Lykogiannisa z Grecji, wygrał ze Spójnią w Orbicie 72:61 i na 5 kolejek przed końcem sezonu zasadniczego wciąż ma szansę na awans do play-offów. Kolejny mecz: w poniedziałek wielkanocny w Hali Stulecia.

W środę, 16.04 odbędą się **Finały Ligi Koszykówki** dziewcząt i chłopców w hali IX LO przy ul. Skargi. Rozegrane będą mecze o miejsca 1-4 w obu kategoriach. Wyróżnieni będą: najlepsza zawodniczka i najlepszy zawodnik tegorocznej edycji WLK. Wstęp wolny.

Tenisistki stołowe KU AZS Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu przegrały w weekend z AZS-em Politechnika Rzeszów w półfinale drużynowych mistrzostw Polski kobiet i skończyły sezon na 3. miejscu. Wrocławianki grały w składzie: Katarzyna i Anna Węgrzyn oraz Hanna Haponova.

Święta ze Śląskiem. Przyjeżdża GieKSa

Śląsk Wrocław rozpedził się na dobre! Podopieczni Ante Simundzy w miniony weekend pokonali Cracovię. W Wielką Sobotę zespół WKS-u znów ma szansę na punkty. Na Tarczyński Arenie zmierzy się z GKS Katowice. Pojedynek zaplanowano na godz. 14.45.

Redakcja

W Krakowie piłkarze Śląska dominowali przez cały mecz, zdobywając kolejne bramki. Drużyny nie podłamał nawet gol samobójczy pod koniec pierwszej połowy. Po przerwie piłkarze potwierdzili przewagę i wygrali 4:2. – Pokazaliśmy wysoki poziom dyscypliny, pomimo że straciliśmy dwa gole. Cała drużyna zaprezentowała organizację w defensywie. To dla nas bardzo ważna wygrana. Zasłużyliśmy dzisiaj na trzy punkty – mówił trener Ante Simundza.

Niedługo po spotkaniu nadeszły smutniejsze wiadomości. W wyniku zdarzenia na boisku pod koniec meczu urazu doznał Petr Schwarz. Kapitan Śląska dograł spotkanie do końca, a potem został odwie-

ziony do szpitala, gdzie przeszedł poważną operację jamy brzusznej. Mocno trzymamy kciuki za zawodnika i jego szybki powrót do zdrowia. Nadchodzące starcie będzie wyjątkowe nie tylko przez to, że zostanie rozgrywane w Wielką Sobotę, ale też z racji tego, iż drużyna zagra dla swojego kapitana.

Do Wrocławia przyjedzie GKS Katowice, który w zmaganiach w sezonie 2024/2025 wielokrotnie pozytywnie zaskakiwał, będąc beniaminkiem rozgrywek. Obecnie GieKSa zajmuje 9. pozycję w rozgrywkach.

Bilety na mecz z katowiczankami są do nabycia na stronie internetowej bilety.slaskwroclaw.pl, w kasach przy Oporowskiej 62, w Centrum Kibiców Śląska Wrocław przy ul. Piłsudskiego.

WYDARZENIA SPORTOWE

piłka nożna

PKO BP Ekstraklasa, 19.04, 14.45, Tarczyński Arena, **WKS Śląsk Wrocław – GKS Katowice** Canal+ Sport 3

koszykówka

Orlen Basket Liga, 21.04, 17.30, Hala Stulecia **WKS Śląsk Wrocław – Stal Ostrów Wielkopolski**

piłka ręczna

Orlen Superliga, 17.04, godz. 18, hala Orbita **WKS Śląsk Wrocław – MMTS Kwidzyn**

żużel

PGE Ekstraliga, 20.04, 19.30, Stadion Olimpijski **Sparta Wrocław – Falubaz Zielona Góra**

Śląsk walczy o pozycję w PKO BP Ekstraklasie. Na zdj. Jose Pozo

Karaoke w Hali Świebodzki w soboty

Masz ochotę spędzić kreatywnie czas ze znajomymi? Wpadnij do Hali Świebodzki przy pl. Orłąt Lwowskich! Sobotnie Karaoke to nie zwykłe śpiewanie do kotleta, to wieczór pełen emocji, rywalizacji i nagród! Spróbuj swoich sił w bitwie na głosy. Najbliższe wydarzenie: 19 i 26 kwietnia. Start godz. 22.

A we wtorki salsa po pracy w PeDeT

W każdy wtorek od godz. 19 PeDeT przy ul. Świdnickiej zaprasza na latynoskie imprezy taneczne! Organizatorem wydarzenia jest Latin Spice we współpracy z Pedet Renoma. Można przyjść z partnerem, partnerką lub solo. Najpierw jest bezpłatna lekcja, a potem zabawa do północy. Wpadajcie 22.04.

Organek z rozmachem w NFM

Pierwszy koncert Organka MTV Unplugged odbył się w Teatrze Sabat. Artyści zaprezentowali publiczności nowe i często zaskakujące aranżacje swoich utworów. Po ogromnym sukcesie tego przedsięwzięcia, czas na drugą odsłonę. Wrocław, Narodowe Forum Muzyki, 28.04. Bilety na: ebilet.pl.

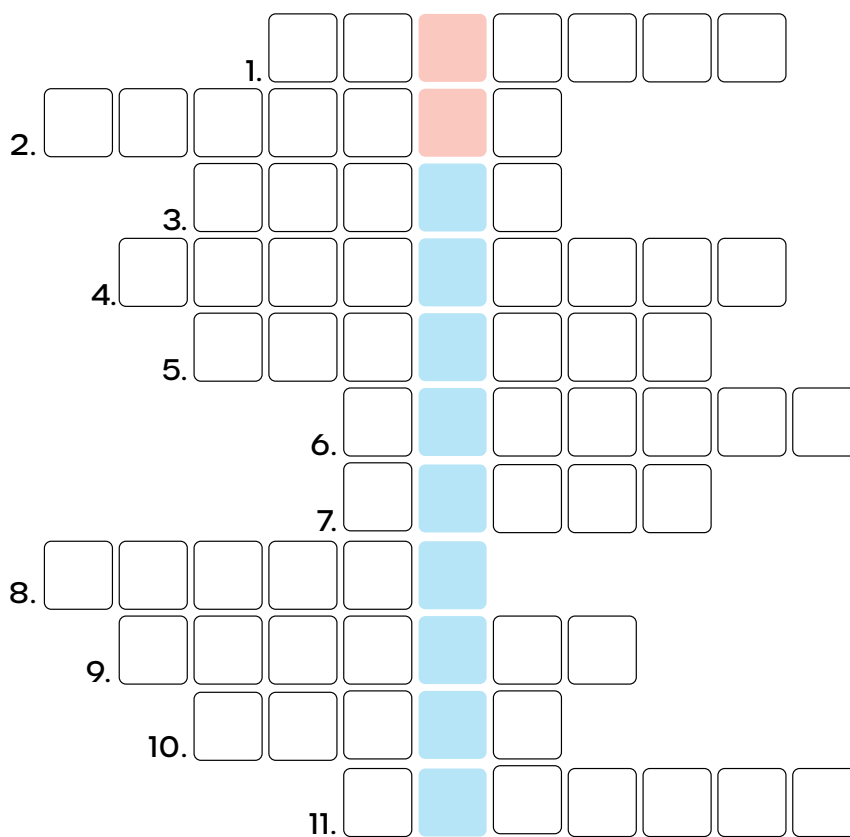
Kameralny Czesław Mozil solo

Po krótkiej przerwie Czesław Mozil wraca do koncertowania. Czesław Mozil Solo to unikatowe połączenie koncertu muzycznego ze stand-upem. We Wrocławiu będzie można go zobaczyć i posłuchać 18.09 w klubie Dziady i Koktajle na Jatkach 3.4. Bilety na: kupbilecik.pl.

KRZYŻÓWKA NUMERU 225

1. Ulica, przy której mieści się Bazar Komandor.
2. Znajduje się nad handlarką, na słynnej płaskorzeźbie na fasadzie Hali Targowej.
3. Muszą się znaleźć na wielkanocnym stole.
4. Styl, w którym wybudowana została Hala Targowa z zewnątrz, w odróżnieniu od modernizmu wewnątrz.
5. Znajduje się na wrocławskich gadżetach.
6. Na tej ulicy w średniowieczu mieli swoje warsztaty szewcy.
7. Najważniejszy plac w mieście, kiedyś targ.
8. Zajmuje się handlem.
9. Był nim kiedyś Wrocław Świebodzki.
10. Uliczka, na której dawniej sprzedawano mięso.
11. Nazwa wielkopowierzchniowego centrum handlowego lub miejsca, gdzie prezentuje się sztukę.

Aby wygrać jedną z trzech nagród, wystarczy wysłać hasło z krzyżówki SMS-em pod numer **664 072 606**. Koszt jednego SMS-a wg taryfy operatora. W treści

należy wpisać numer biuletynu i po kropce prawidłową odpowiedź. W tym numerze będzie to **225.HASŁO** (słowo HASŁO należy zastąpić rozwiązaniem krzyżówki). Na odpowiedzi

czekamy do **23.04 do godz. 20**. Trzech zwycięzców wylosujemy zgodnie z regulaminem spośród autorów prawidłowych odpowiedzi do **30.04**. Skontaktujemy się z nimi w ciągu trzech dni roboczych z nr. tel. **71 776 71 00**.

UWAGA! Wg regulaminu wygrywa ten, który wyśle SMS-a jako pierwszy, przedostatni lub ostatni.

W tym wydaniu do zdobycia: bluza z herbem Wrocławia, workoplecak i kubek. Zwycięzcami w numerze 223 (hasło: Zaplanuj Wrocław) zostały panie: Małgorzata (bluza) i Anna (workoplecak) oraz pan Kamil (kubek). Gratulujemy!

➤ **Regulamin i RODO**
www.wroclaw.pl/biuletyn/#konkurs

Bezpośrednie zagrożenie zdrowia i życia

Numer ratunkowy: **112**

Straż Miejska: **986**

Centrum Powiadamiania Ratunkowego WOPR (nr ratunkowy nad wodą): **601 100 100**

Centrum Zarządzania Kryzysowego: **71 770 22 22**

Telefony awaryjne

(bezpłatne, czynne całą dobę)

Pogotowie energetyczne: **991**

Pogotowie gazowe: **992**

Pogotowie ciepłownicze: **993**

Pogotowie wodno-kanalizacyjne: **994**

Ważne telefony

Infolinia Urzędu Miejskiego Wrocławia: **71 777 77 77**
(pn.-pt. 8-18)

Zgłoś awarię do ZDiUM: **71 376 00 22, 19501** (całodobowo)

Centrum Obsługi Klienta MPWiK: **71 34 09 655** (pn.-pt. 8-15, śr. 8-17)

Biuro Obsługi Pasażera MPK: **71 30 85 030** (pn.-pt. 7-21)

Miejskie Biuro Rzeczy Znalezionych: **71 376 08 96** (pn.-pt. 8-14, śr. 8.30-16)

Miejski Rzecznik Konsumentów: **71 777 79 02** (pn.-pt. 7.45-15.45)

Taxi Senior: **794 123 124**

Zgłoś dym ze spalania odpadów: **986** (całodobowo) lub **71 310 06 46** (pn.-pt. 7-14)

Zgłoś chore lub ranne dzikie zwierzę: **71 770 22 22** (całodobowo)

Zgłoś bezpańskiego psa lub kota: **986** (24h)

Wsparcie osób z niepełnosprawnościami: **71 777 89 61** (Biuro Wrocław Bez Barier, pn.-pt. 7.45-15.45)

Telefon Zaufania MOPS: **512 198 939**

Punkt Informacyjno-Kontaktowy Anonimowych Alkoholików: **71 321 21 24, 801 033 242**

Telefon informacyjny grup rodzinnych Al-Anon: **572 945 199**

WROMIGRANT

Punkt informacji dla migrantów i uchodźców (WCRS): **71 772 49 50, 538 579 555** (pn.-pt. 9-17)
Przejsie DIALOGU, ul. Świdnicka 19
(konsultacje osobiste pn.-sb. 12-16)

➤ Napisz do nas!

REDAKCJA

pl. Solny 14, 50-062, Wrocław,
www.wroclaw.pl,
e-mail: biuletyn@araw.pl

Redaktor naczelna
Anna Aleksandrowicz

Redaktor wydania
Agata Zięba

DRUK

AGORA
ul. Daniszewska 27
03-230 Warszawa

WYDAWCA
Gmina Wrocław